

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/32

Vybraný majetek státu a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Úřad práce České republiky

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/32. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Mgr. Roman Sklenák.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Úřad práce České republiky hospodařil s vybraným majetkem státu a peněžními prostředky hospodárně, účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2021 až 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v období od listopadu 2024 do června 2025.

Kontrolovaná osoba:

Úřad práce České republiky (dále také „ÚP ČR“).

Kolegium NKÚ na svém XV. jednání, které se konalo dne 6. října 2025,

schválilo usnesením č. 6/XV/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Hospodaření Úřadu práce České republiky s majetkem státu a peněžními prostředky

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

17,9 mld. Kč

CELKOVÁ HODNOTA
MAJETKU, S NÍMŽ
HOSPODAŘIL ÚP ČR
(k 31. 12. 2024)

10,1 mld. Kč

ROČNÍ NÁKLADY
NA ČINNOSTI ÚP ČR
(v roce 2024)

10 024

CELKOVÝ POČET
ZAMĚSTNANCŮ ÚP ČR
(k 1. 1. 2025)

35 %

ŽÁDOSTI O SOCIÁLNÍ
DÁVKY PODANÉ PŘES
APLIKACI „JENDA“
(v roce 2024)

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

- NEZÁKONNÉ A NEJEDNOTNÉ POSTUPY PŘI HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM
- SNÍŽENÍ PLÁNOVANÝCH INVESTIC DO ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI ZAMĚSTNANCŮ
- SNÍŽENÍ INVESTIC DO MODERNIZACE PRACOVÍŠŤ V KONTROLOVANÝCH PROJEKTECH

- DIGITALIZACE ZVÝŠILA KOMFORT KLIENTŮ, ALE NEURYCHLILA PRÁCI ZAMĚSTNANCŮ
- ZAHÁJENÍ DŮLEŽITÝCH SYSTÉMOVÝCH REFORM PROVÁZELY KOMPLIKACE

- SNÍŽENÍ POČTU ŽÁDOSTÍ O SOCIÁLNÍ DÁVKY VYŘÍZENÝCH PO ZÁKONNÉ LHŮTĚ
- NÁVRH NA SNÍŽENÍ POČTU POBOČEK OPŘENÝ O RELEVANTNÍ DATA

4,0 mil. Kč

vynaložil ÚP ČR neehospodárně
na nákup konzultačních,
poradenských a právních služeb

18 %

žádostí o nepojistné sociální
dávky nevyřídil ÚP ČR
od 1. 1. 2022 do 28. 2. 2025
v zákonné třicetidenní lhůtě

34,7 mil. Kč

vynaložil ÚP ČR v kontrolovaných
projektech neúčelně na osobní
náklady místo na modernizaci
vybavení pracovišť

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ prověřoval, zda v kontrolovaném období ÚP ČR hospodařil s vybraným majetkem státu v celkové hodnotě 5,1 mld. Kč a s peněžními prostředky určenými na pořízení majetku a služeb v celkovém objemu 88,1 mil. Kč hospodárně, účelně a v souladu s právními předpisy. NKÚ také posuzoval, zda ÚP ČR na systémové úrovni přijal opatření k efektivnějšímu vynakládání peněžních prostředků určených na administraci nepojistných sociálních dávek a na výkon veřejné služby zaměstnanosti. Předmětem kontroly NKÚ byly i peněžní prostředky v souhrnném objemu 1,4 mld. Kč, které ÚP ČR vynaložil v letech 2016 až 2023 na projekty EFES¹ a PIPS² s cílem zefektivnit vlastní poskytované služby a zlepšit materiálně technické vybavení pracovišť.

1.2 ÚP ČR při hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu v řadě případů nepostupoval v souladu s právními předpisy. ÚP ČR například umožnil jiným subjektům užívat majetek státu bezúplatně a bez uzavření smlouvy nebo svou nečinností způsobil promlčení pohledávek. ÚP ČR také vynaložil ne hospodárně celkem 4 mil. Kč na nákup konzultačních, poradenských a právních služeb. Na hospodaření ÚP ČR měla negativní vliv mj. jeho decentralizovaná organizační struktura. ÚP ČR ani 14 let od svého vzniku nezajistil jednotné postupy svých poboček při nakládání s majetkem.³ NKÚ také zjistil, že na ÚP ČR došlo ke snížení plánovaných investic do zajištění bezpečnosti jeho zaměstnanců v situaci, kdy čelili rostoucímu počtu bezpečnostních incidentů.

1.3 ÚP ČR začal v roce 2023 provádět reformy s cílem zefektivnit vlastní řízení a zkvalitnit poskytované služby. ÚP ČR na základě relevantních dat navrhl snížení počtu poboček. ÚP ČR také přijal organizační změny v reakci na nevyvážené personální obsazení jednotlivých pracovišť, v jehož důsledku vynaložil zčásti neefektivně až 16 % osobních nákladů na administraci žádostí o nepojistné sociální dávky, které nevyřídil v zákonné lhůtě. Digitalizace agend zvýšila komfort třetiny klientů ÚP ČR, k urychlení práce zaměstnanců ovšem dosud nepřispěla. Místo předpokládané intenzivnější pomoci osobám ohroženým na trhu práce museli zaměstnanci ÚP ČR častěji řešit chyby v online podaných žádostech klientů nebo se věnovat testování nových digitálních nástrojů. I přes organizační změny ÚP ČR za obdobnými institucemi v zemích EU v některých aspektech nadále zaostával.

1.4 Přínosy projektů EFES a PIPS pro zefektivnění a zkvalitnění činnosti ÚP ČR byly jen přechodné. ÚP ČR vynaložil v projektech peněžní prostředky na fungování infocenter a informačních a poradenských středisek, aniž by zajistil jejich financování po skončení projektu. ÚP ČR v obou projektech nerealizoval několik veřejných zakázek, které měly vést k modernizaci vybavení pracovišť. Současně s tím ÚP ČR prodlužoval dobu realizace projektů a prováděl rozpočtové změny, které vedly ke značnému růstu osobních nákladů. Na osobní náklady místo na plánovanou modernizaci vybavení použil ÚP ČR neúčelně minimálně 34,7 mil. Kč. Tyto peněžní prostředky dle NKÚ nepřispěly k plnění stanovených cílů a aktivit projektů v předpokládaném rozsahu.

¹ Projekt s registračním číslem CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_011/0000056 a názvem *Efektivní služby zaměstnanosti* podpořený z operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020*.

² Projekt s registračním číslem CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_011/0004218 a názvem *Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR* podpořený z operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020*.

³ Dle důvodové zprávy k zákonu č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, bylo jedním z hlavních cílů zřízení ÚP ČR v roce 2011 sjednocení vnitřního organizačního uspořádání a postupů při rozhodování.

1.5 Toto celkové vyhodnocení vyplývá z následujících zjištění:

a) Hospodaření s majetkem státu a výdaje na nákup služeb a majetku

NKÚ zjistil, že ÚP ČR nezavedl na svých krajských pobočkách jednotné pracovní postupy pro nakládání s majetkem státu a pro nákup služeb a majetku. ÚP ČR v řadě případů porušil zákonem⁴ stanovenou povinnost důsledně využívat všechny právní prostředky při uplatňování a hájení práv státu jako vlastníka. ÚP ČR například nesjednal s protistranou nájemné za užívání majetku státu, v některých případech nesjednal režim zvyšování nájemného o míru inflace, umožnil též jiným subjektům užívat majetek státu bezúplatně a bez uzavření smlouvy a svou nečinností připustil promlčení pohledávek. (Viz odst. 4.1 až 4.3, 4.7 a 4.8.)

ÚP ČR nepostupoval v souladu s právními předpisy⁵ ani při ověřování skutečného stavu majetku a pohledávek. Inventurní soupisy nemovitého majetku obsahovaly napříč pracovišti ÚP ČR nejednoznačné údaje a neobsahovaly skutečnosti tak, aby bylo možné jednoznačně určit nemovitý majetek v pořizovací hodnotě 69,0 mil. Kč. ÚP ČR také nevedl v účetnictví pohledávku ve výši 952,4 tis. Kč a v případě pohledávek po splatnosti neověřoval, zda jsou vymáhány. ÚP ČR do doby ukončení kontroly rovněž nepřijal účinná systémová opatření poté, co zjistil, že někteří jeho zaměstnanci páchali za účelem vlastního obohacení trestnou činnost, v jejímž důsledku vznikla ÚP ČR škoda v celkové výši 13,3 mil. Kč. (Viz odst. 4.4 až 4.6.)

NKÚ dále zjistil, že ÚP ČR vynaložil ne hospodárně 3,8 mil. Kč na nákup komplexní mediální podpory, která se překrývala s činnostmi souběžně zajišťovanými jeho zaměstnanci. ÚP ČR rovněž vynaložil ne hospodárně 233,5 tis. Kč na nákup právních služeb, u nichž nebyl schopen prokázat jejich plnění. V obou případech šlo dle NKÚ o skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně⁶. (Viz odst. 4.9 až 4.13.)

NKÚ dále zjistil, že v letech 2020 a 2021 došlo ke snížení investic na pořízení bezpečnostních přepážek na pobočky ÚP ČR z plánovaných 135,9 mil. Kč na 24,2 mil. Kč (tj. o 82 %), a to v situaci, kdy přibývalo útoků na zaměstnance ÚP ČR. Některé investiční akce, které měly přispět k tomu, aby byla pracoviště ÚP ČR vhodně uzpůsobena pro obsluhu klientů a pro zajištění bezpečnosti zaměstnanců, byly zrušeny. (Viz odst. 4.14 až 4.17.)

b) Výkon agendy nepojistných sociálních dávek a agendy zaměstnanosti

ÚP ČR si stanovil jako strategický cíl a tzv. klíčový ukazatel výkonnosti dodržování zákonné třicetidenní lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci žádostí o nepojistné sociální dávky⁷. Kontrolou bylo zjištěno, že ÚP ČR v období od 1. 1. 2022 do 28. 2. 2025⁸ nedodržel zákonem stanovenou lhůtu v 414 463 případech, tj. u 18 % žádostí, a to především v důsledku nevyváženého personálního obsazení jednotlivých pracovišť. NKÚ vyčíslil, že ÚP ČR vynaložil v uvedeném období (od 1. 1. 2022 do 28. 2. 2025) z části neefektivně až 16 % celkových osobních nákladů

⁴ Ustanovení § 14 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

⁵ Ustanovení § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁶ Ustanovení § 45 odst. 2 a § 44 odst. 1 písm. f) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁷ Lhůta dle ustanovení § 71 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁸ Údaje za rok 2021 nebyly ze strany ÚP ČR doloženy z důvodu jejich nedostupnosti. Dodržování zákonných lhůt při administraci nepojistných sociálních dávek začal ÚP ČR v součinnosti s MPSV systematicky sledovat až v roce 2023, přičemž zpětně vyhodnocoval jen údaje k 1. 1. 2022.

spojených s administrací vybraných nepojistných sociálních dávek⁹, tedy až 630,1 mil. Kč. V průběhu kontrolovaného období přijal ÚP ČR organizační opatření, která v roce 2024 vedla k zefektivnění administrace nepojistných sociálních dávek a k značnému snížení počtu případů jejich vyřízení po zákonné lhůtě. (Viz odst. 4.32 až 4.42.)

ÚP ČR si dále jako jednu z priorit stanovil digitalizaci agend, jeho záměrem bylo zvýšit komfort klientů a současně prodloužit čas, který by pracovníci ÚP ČR mohli věnovat poradenství a individualizované práci s klienty. Pro podání žádostí o nepojistné sociální dávky, podporu v nezaměstnanosti či zprostředkování zaměstnání využila v roce 2024 nový webový portál „Jenda“ více než třetina klientů ÚP ČR. Do doby ukončení kontroly se však digitalizace agend ÚP ČR nepromítla do časových úspor, a tedy ani do zefektivnění osobních nákladů a intenzivnější práce s osobami nejvíce ohroženými na pracovním trhu. Celková průměrná doba vyřízení žádostí podaných online byla kvůli administrativní zátěži i vyšší míře chybovosti delší než v případě jejich osobního podání. (Viz odst. 4.43 až 4.48.)

c) Projekty EFES a PIPS

Projekt EFES s podporou 1,0 mld. Kč z operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020* (dále také „OPZ“) měl přispět k zefektivnění a zkvalitnění poskytovaných služeb ÚP ČR a měl zlepšit podmínky jeho zaměstnanců. ÚP ČR prodloužil se souhlasem řídicího orgánu OPZ realizaci projektu EFES o více než tři roky, přesto neuskutečnil všechny projektové aktivity v předpokládaném rozsahu. Místo na pořízení vyvolávacích a zobrazovacích systémů použil ÚP ČR neúčelně minimálně 19,4 mil. Kč na osobní náklady, z toho 10,7 mil. Kč na odměny realizačního týmu. Tyto peněžní prostředky dle zjištění NKÚ nepřispěly k naplnění jednoho z cílů projektu, tedy ke sjednocení vyvolávacích a zobrazovacích systémů na pracovištích ÚP ČR. Celkové osobní náklady vzrostly během realizace projektu EFES ze 764,4 mil. Kč (podíl 85 % z celkových způsobilých výdajů) na 943,9 mil. Kč (podíl 94 % z celkových způsobilých výdajů). (Viz odst. 4.18 až 4.21.)

ÚP ČR v projektu EFES zřídil 89 infocenter, která měla sloužit k prvotnímu kontaktu s klientem. Na jejich personální zajištění použil ÚP ČR v rámci projektu 187,8 mil. Kč. Po skončení projektu EFES jich však zůstalo funkčních 17. ÚP ČR zřídil infocentra bez zajištění jejich financování po ukončení projektu. Přínosy jedné z klíčových aktivit projektu EFES tak byly jen dočasné. ÚP ČR také vynaložil neúčelně a neefektivně přibližně 200,0 tis. Kč na tvorbu strategie externí komunikace, kterou následně nevyužíval. Necelé tři týdny po jejím dokončení totiž nechal zpracovat jinou mediální strategii za 459,8 tis. Kč s tím, že původní strategie nevedla k očekávaným výsledkům. (Viz odst. 4.22 až 4.25.)

ÚP ČR použil v projektu PIPS 355,3 mil. Kč s cílem personálně posílit fungování a modernizovat vybavení svých informačních a poradenských středisek (dále také „IPS“). ÚP ČR prodloužil se souhlasem řídicího orgánu OPZ realizaci projektu PIPS o dva roky, přesto neuskutečnil 7 z 11 plánovaných veřejných zakázek. ÚP ČR současně navýšil osobní náklady z 228,3 mil. Kč (podíl 59 % z celkových způsobilých výdajů) na 290,0 mil. Kč (podíl 82 % z celkových způsobilých výdajů), a to i na úkor modernizace vybavení IPS a za cenu snížení stanovených standardů vybavení IPS. Místo na plánované investice do modernizace vybavení pracovišť použil ÚP ČR neúčelně minimálně 15,3 mil. Kč na osobní náklady. (Viz odst. 4.26 až 4.30.)

⁹ NKÚ se zaměřil na nepojistné sociální dávky, jejichž vyřízení v zákonem stanovené lhůtě si sám ÚP ČR stanovil jako klíčový ukazatel výkonnosti; tj. především příspěvek na bydlení, příspěvek na dítě, rodičovský příspěvek a dále dávky pomoci v hmotné nouzi (viz příloha č. 1).

ÚP ČR vynaložil v projektu PIPS na platy poradců IPS celkem 217,8 mil. Kč. Udržet pracovní pozice po ukončení projektu PIPS se ÚP ČR dle zjištění NKÚ podařilo u 35 z 86 (tj. 41 %) poradců IPS. Přínosy jedné z klíčových aktivit projektu PIPS tak byly jen dočasné. Po ukončení projektu PIPS se ÚP ČR rozhodl realizovat jiný projekt na modernizaci IPS a jejich přeměnu v regionální vzdělávací centra. (Viz odst. 4.31.)

ÚP ČR dle zjištění NKÚ v projektech EFES i PIPS zdůvodnil prodloužení doby jejich realizace potřebou dosažení projektových cílů. Následně ÚP ČR argumentoval tím, že delší doba realizace projektů vyžaduje navýšení osobních nákladů. NKÚ v této souvislosti poukazuje na systémový nedostatek, kdy prodlužování projektů ÚP ČR opakovaně vedlo u realizačního týmu k navyšování osobních nákladů a vyplácení odměn, a to na úkor investic do modernizace pracovišť ÚP ČR.

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 ÚP ČR byl zřízen zákonem č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů. ÚP ČR je organizační složkou státu. Cílem zřízení ÚP ČR bylo zefektivnění řízení výkonu agendy zaměstnanosti a státní sociální podpory a snížení provozních výdajů. Zřízením ÚP ČR mělo mj. dojít k řešení problémů, jako byla nejednotnost rozhodování a organizačního uspořádání. V době kontroly NKÚ byl ÚP ČR řízen Generálním ředitelstvím ÚP ČR a byl dále členěn na 14 krajských poboček (dále také „KrP“) zajišťujících chod kontaktních pracovišť ÚP ČR.

2.2 ÚP ČR zajišťuje zejména veřejnou službu zaměstnanosti a poskytuje nepojistné sociální dávky. V letech 2021 až 2023 ÚP ČR administroval výplatu podpory v nezaměstnanosti v souhrnném objemu 30,3 mld. Kč a nepojistných sociálních dávek v souhrnném objemu 313,2 mld. Kč. Portfolio vykonávaných činností ÚP ČR je jedno z nejširších mezi obdobnými institucemi v zemích EU¹⁰.

2.3 ÚP ČR hospodařil s majetkem v celkové pořizovací hodnotě 16,5 mld. Kč k 31. 12. 2023, resp. 17,9 mld. Kč k 31. 12. 2024. Nejvýznamnější položku stálých aktiv představoval nemovitý majetek v celkové pořizovací hodnotě 5,1 mld. Kč v rozvaze k 31. 12. 2023, resp. 5,0 mld. Kč v rozvaze k 31. 12. 2024, z toho pořizovací cena staveb činila v obou letech 4,9 mld. Kč. Nejvýznamnější položku oběžných aktiv představovaly pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce¹¹ vykázané v celkové hodnotě 2,4 mld. Kč v rozvaze k 31. 12. 2023, resp. 4,3 mld. Kč v rozvaze k 31. 12. 2024.

Tabulka č. 1: Vybrané položky rozvahy k 31. 12. daného roku (v tis. Kč)

Položka (kód)	Položka (název)	Účetní hodnota majetku (brutto)			
		2021	2022	2023	2024
Aktiva	Aktiva celkem	16 043 483,39	17 372 266,57	16 511 806,19	17 926 683,66
A.	Stálá aktiva	7 258 399,78	7 220 728,30	7 170 002,85	7 121 081,87
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	155 588,70	129 775,21	103 708,61	94 559,99
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	7 067 720,70	7 047 739,19	7 024 716,13	6 987 031,48
B.	Oběžná aktiva	8 785 083,61	10 151 538,26	9 341 803,35	10 805 601,79
B.II	Krátkodobé pohledávky	7 103 618,00	8 582 884,01	7 532 579,84	9 871 271,18

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů v *Integrovaném informačním systému Státní pokladny*.

¹⁰ Veřejně dostupná srovnání a hodnocení institucí veřejné služby zaměstnanosti provádí každoročně Evropská síť veřejných služeb zaměstnanosti (dále také „ENPES“) spadající pod Evropskou komisi EU.

¹¹ Položka rozvahy zahrnuje pohledávky za osobami, které nejsou vybranými účetními jednotkami, a to z titulu dotací, grantů, příspěvků, subvencí, dávek, nenávratných finančních výpomocí, podpor či peněžitých darů.

2.4 Roční náklady ÚP ČR činily přibližně 149,2 mld. Kč v roce 2023 a 157,7 mld. Kč v roce 2024. Nejvýznamnější položkou byly náklady na transfery, které dosáhly 139,3 mld. Kč v roce 2023, resp. 147,6 mld. Kč v roce 2024. Náklady z činnosti ÚP ČR dosáhly 10,0 mld. Kč v roce 2023, resp. 10,1 mld. Kč v roce 2024. Nejvýznamnější položky nákladů z činnosti představovaly mzdové a související náklady ve výši 8,0 mld. Kč¹² v roce 2023, resp. 7,3 mld. Kč v roce 2024, a ostatní služby ve výši 1,2 mld. Kč v roce 2023, resp. 1,8 mld. Kč v roce 2024.

Tabulka č. 2: Vybrané náklady z hlavní činnosti k 31. 12. daného roku (v tis. Kč)

Položka (kód)	Položka (název)	2021	2022	2023	2024
A.	NÁKLADY CELKEM	145 490 353,33	144 036 428,00	149 238 694,83	157 650 501,54
A.I.	Náklady z činnosti	8 814 774,70	9 172 030,02	9 967 232,41	10 081 232,42
A.I.8.	Opravy a udržování	45 739,47	31 834,26	30 368,27	30 669,31
A.I.12.	Ostatní služby	747 321,28	847 408,74	1 172 256,77	1 791 543,41
A.I.13.	Mzdové náklady	4 488 883,14	5 067 965,49	5 537 290,14	5 272 606,20
A.II.	Finanční náklady	253,01	362,01	330,61	621,42
A.III.	Náklady na transfery	136 675 325,61	134 864 035,98	139 271 131,81	147 568 647,71

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů v *Integrovaném informačním systému Státní pokladny*.

2.5 K 1. 1. 2021 bylo na ÚP ČR obsazeno 11 494 služebních a pracovních míst. V roce 2023 došlo ke značnému poklesu počtu zaměstnanců ÚP ČR, a to především v důsledku zrušení pracovních pozic v rámci projektů operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020*, který byl ke konci roku 2023 ukončen. K 1. 1. 2025 bylo na ÚP ČR obsazeno 10 024 služebních a pracovních míst; dalších 715 míst bylo neobsazeno.¹³ Celkové výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci zaměstnancům ÚP ČR ve služebním a pracovním poměru vzrostly v nominální hodnotě od roku 2011 do roku 2024 z 2,1 mld. Kč na 5,3 mld. Kč.¹⁴ Průměrný hrubý měsíční plat pracovníka ÚP ČR činil v roce 2024 v případě agendy nepojistných sociálních dávek 38 259 Kč; v případě agendy zaměstnanosti 39 293 Kč (viz tabulka č. 3 na str. 18). Vzhledem k vysoké míře úhrnné inflace (cca 39 %) došlo mezi lety 2020 až 2024 k poklesu reálných platů zaměstnanců ÚP ČR v průměru o 11 %.

2.6 K zajištění bezpečnosti zaměstnanců ÚP ČR prostřednictvím instalace bezpečnostních přepážek měl v situaci, kdy na ÚP ČR rostl počet bezpečnostních incidentů, přispět program reprodukce majetku č. 013 930¹⁵, který připravilo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“) v součinnosti s ÚP ČR. Na instalaci bezpečnostních přepážek na 211 pracovištích ÚP ČR bylo v roce 2019 v uvedeném programu vyčleněno 135,9 mil. Kč. Dalších 17,2 mil. Kč bylo v programu vyčleněno na instalaci dveří s bezpečnostním sklem.

2.7 V kontrolovaném období ÚP ČR procházel transformačním procesem, jehož hlavním cílem bylo zefektivnění, zkvalitnění a větší míra individualizace poskytovaných služeb. Tento proces je mj. uskutečňován ve vazbě na strategická opatření stanovená ve *Strategickém rámci politiky zaměstnanosti do roku 2030*. Probíhající reformy ÚP ČR se dotýkají především oblasti

¹² Zahrnuje položky A.I.13. *Mzdové náklady*, A.I.14. *Zákonné sociální pojištění* a A.I.16. *Zákonné sociální náklady*.

¹³ Údaje vycházejí ze systemizací služebních míst na ÚP ČR. V agendě nepojistných sociálních dávek pracovalo přibližně 4,7 tisíce zaměstnanců, v agendě zaměstnanosti 3,2 tisíce zaměstnanců a na projektech OPZ pracovalo okolo 1,4 tisíce zaměstnanců ÚP ČR. V ostatních případech šlo o vedoucí pracovníky nebo o zaměstnance vykonávající na ÚP ČR jiné pracovní činnosti.

¹⁴ Sledovány byly výdaje v rámci podseskupení položek 501 (platy) a 502 (výdaje na ostatní platby za provedenou práci) dle vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě. Roční výdaje na platy v agendě nepojistných sociálních dávek se na ÚP ČR v kontrolovaném období pohybovaly mezi 1,7 a 2,1 mld. Kč, v případě agendy zaměstnanosti to bylo mezi 1,3 a 1,7 mld. Kč.

¹⁵ Program reprodukce majetku 013 930 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny Úřadu práce České republiky 2019–2026*, konkrétně podprogram 013 933 – *Bezpečnostní řešení pracovišť ÚP ČR*.

výkonnostního řízení instituce, optimalizace organizační struktury a racionalizace pobočkové sítě, ale také digitalizace vybraných agend, která byla již částečně předmětem kontrolní akce NKÚ č. 23/25¹⁶.

2.8 ÚP ČR si ve *Strategii rozvoje Úřadu práce ČR 2023–2025* stanovil tři strategické priority:

- digitalizaci agend a činností ÚP ČR;
- budování profesionálního úřadu podporujícího růst zaměstnanců;
- optimalizaci procesů a procesního řízení organizace.

2.9 Digitalizace agend zajišťovaná MPSV v součinnosti s ÚP ČR měla posílit proklientský přístup a snížit administrativní a časovou náročnost činností ÚP ČR ve prospěch prodloužení doby pro poskytování poradenství a individuální práci s klienty, kteří potřebují pomoc. V roce 2023 byl spuštěn webový portál „Jenda“, kde mohou klienti ÚP ČR podávat žádosti o vybrané dávky státní sociální podpory (rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení a příspěvek na dítě). Od začátku roku 2025 mohou klienti ÚP ČR takto podávat i žádosti o podporu v nezaměstnanosti a žádosti o zprostředkování zaměstnání.

2.10 Součástí budování profesionálního úřadu podporujícího růst zaměstnanců mělo být nastavení systému adekvátního odměňování zaměstnanců ÚP ČR a zvýšení jejich bezpečnosti na pracovištích, dále nastavení systému péče o zaměstnance a zavedení průběžného sledování spokojenosti zaměstnanců i klientů. Cílem *Strategie rozvoje Úřadu práce ČR 2023–2025* bylo také snížit míru fluktuace zaměstnanců pod 10 %.

2.11 Optimalizace procesů měla vést ke standardizaci činností ÚP ČR a k racionalizaci jeho organizační struktury s důrazem na řešení nedostatečného personálního zajištění na KrP pro hl. m. Prahu. ÚP ČR si ve *Strategii rozvoje Úřadu práce ČR 2023–2025* stanovil jako cíl dosažení 100% míry administrace nepojistných sociálních dávek v třicetidenní lhůtě stanovené zákonem¹⁷. ÚP ČR navíc promítl tento cíl do klíčových ukazatelů výkonnosti (dále také „KPI“). KPI si ÚP ČR určil i pro oblast veřejné služby zaměstnanosti, přičemž si jako kritérium stanovil meziroční změnu podílu uchazečů o zaměstnání úspěšně začleněných na trh práce. (Viz příloha č. 1.)

2.12 ÚP ČR vynaložil v letech 2016 až 2023 celkem 1,8 mld. Kč na realizaci pěti projektů, které měly v souladu se stanoveným specifickým cílem č. 1.4.1 OPZ přispět k zefektivnění a zkvalitnění poskytovaných veřejných služeb zaměstnanosti a také k modernizaci materiálně technického vybavení pracovišť ÚP ČR. Z hlediska vynaložených peněžních prostředků byly nejvýznamnější projekty EFES a PIPS. (Viz příloha č. 2.)

2.13 V projektu EFES použil ÚP ČR peněžní prostředky státu a EU v celkovém objemu 1,0 mld. Kč s cílem zajistit vlastním zaměstnancům kvalitní materiálně technické podmínky a zlepšit a zefektivnit služby pro klienty ÚP ČR. Projekt EFES měl rovněž přispět k zavádění nových metodických postupů při poskytování poradenství, a to včetně posílení cíleného párování zaměstnavatelů a uchazečů a zájemců o zaměstnání (tzv. *matching*). Kromě toho měl projekt EFES vést ke zřízení infocenter, která by sjednotila podobu a postupy jednotlivých pracovišť ÚP ČR při prvotním kontaktu s klienty. Projekt EFES měl řešit také dlouhodobý problém užívání nejednotných vyvolávacích systémů a zobrazovacích zařízení na pracovištích ÚP ČR.

¹⁶ Kontrolní závěr z kontrolní akce: „Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí na digitalizaci vybraných agend“ je dostupný z: <https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/k23025.pdf>.

¹⁷ Zákon č. 500/2004 Sb.

2.14 V projektu PIPS použil ÚP ČR peněžní prostředky státu a EU v celkovém objemu 355,3 mil. Kč se záměrem dosáhnout cílového stavu 90 funkčních a vybavených informačních a poradenských středisek (IPS) s dostatečným personálním, edukačním, prezentačním a diagnostickým zázemím. IPS byla zřízena na pracovištích ÚP ČR již v roce 1994 a jejich hlavním účelem je zajišťovat odborné kariérní poradenství pro uchazeče a zájemce o zaměstnání, ale také pro studenty základních a středních škol. Projekt PIPS měl vést především k personálnímu posílení kapacity IPS a k modernizaci a sjednocení jejich materiálního a technického vybavení dle předem definovaných standardů kvality. Kromě toho mělo být v projektu PIPS zřízeno 12 zcela nových IPS¹⁸.

III. Rozsah kontroly

3.1 Cílem kontrolní akce NKÚ č. 24/32 bylo prověřit, zda ÚP ČR v kontrolovaném období hospodařil s vybraným majetkem státu a peněžními prostředky hospodárně, účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Kontrolovaným obdobím byly roky 2021 až 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

3.2 NKÚ prověřil, zda ÚP ČR nakládal s majetkem státu v celkové hodnotě 5,1 mld. Kč hospodárně, účelně a dle podmínek stanovených zákonem č. 219/2000 Sb. a prováděcí vyhláškou č. 62/2001 Sb.¹⁹ NKÚ současně prověřil, zda ÚP ČR při nakládání s tímto majetkem vedl účetnictví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb.

3.3 Prověřovány byly zejména postupy ÚP ČR při nakládání s nepotřebným majetkem jeho přenecháním do dočasného užívání jiným subjektům, změnou příslušnosti hospodaření, bezúplatným převodem, prodejem majetku a vyřazováním a likvidací majetku z důvodu jeho neupotřebitelnosti. Kontrole byla podrobena rovněž oblast nabývání majetku změnou příslušnosti hospodaření. NKÚ prověřoval také postupy ÚP ČR při evidenci a inventarizaci majetku a dále při evidenci, inventarizaci a vymáhání pohledávek.

3.4 NKÚ dále prověřil, zda ÚP ČR vynaložil v letech 2021 až 2023 výdaje určené na pořízení majetku a služeb v celkovém kontrolovaném objemu 88,1 mil. Kč²⁰ hospodárně, účelně a v souladu s právními předpisy, zejména pak v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., zákonem č. 134/2016 Sb.²¹, zákonem č. 320/2001 Sb.²² a zákonem č. 563/1991 Sb.

3.5 Prověřovány byly v této souvislosti především postupy ÚP ČR při zadávání a realizaci veřejných zakázek a při nákupu majetku a služeb, a to se zaměřením na výdaje určené na zajištění oprav a ostrahy majetku, na nájem majetku a na konzultační, poradenské a právní služby. NKÚ mj. prověřoval, zda ÚP ČR pořizoval pouze takový majetek a takové služby, které byly nezbytné k výkonu jeho činností, a zda tak činil za ceny v místě a čase obvyklé. Kontrola také zjišťovala, zda ÚP ČR zavedl a udržoval funkční vnitřní kontrolní systém, zda účtoval o nákupu služeb a nabytém majetku v souladu s právními předpisy a zda při neplnění uzavřené

¹⁸ Konkrétně se jednalo o IPS v Českém Brodě, Havířově, Hlinsku, Kralupech nad Vltavou, Lanškrouně, Moravské Třebové, Ostrově nad Ohří, Podbořanech, Praze v Novodvorské ulici, Přelouči, Rokycanech a v Třinci.

¹⁹ Vyhláška č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu.

²⁰ Údaj zahrnuje i kontrolované výdaje, které ÚP ČR vynaložil v projektech PIPS a EFES.

²¹ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

²² Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

smlouvy ze strany dodavatele uplatňoval smluvní sankce. NKÚ rovněž prověřoval, zda ÚP ČR uzavřené smlouvy zasílal správci registru smluv k uveřejnění dle zákona č. 340/2015 Sb.²³

3.6 NKÚ dále posuzoval, zda ÚP ČR na systémové úrovni přijal opatření k efektivnějšímu vynakládání peněžních prostředků určených na administraci nepojistných sociálních dávek a na veřejnou službu zaměstnanosti. NKÚ mj. kontroloval, zda ÚP ČR při vyřizování žádostí klientů o nepojistné sociální dávky dodržoval lhůtu stanovenou zákonem č. 500/2004 Sb.²⁴ a zda v této souvislosti vynakládal efektivně peněžní prostředky určené na osobní náklady spojené s administrací těchto žádostí. NKÚ rovněž posuzoval dosavadní pokrok v započatých reformách ÚP ČR, a to s důrazem na oblast řízení a digitalizace agend nepojistných sociálních dávek a veřejné služby zaměstnanosti. Kontrolovaný objem peněžních prostředků na systémové úrovni činil 6,3 mld. Kč.

3.7 Předmětem kontroly NKÚ byly rovněž peněžní prostředky státního rozpočtu a rozpočtu EU v souhrnném objemu 1,4 mld. Kč, které ÚP ČR vynaložil v letech 2016 až 2023 na projekty EFES a PIPS s cílem zefektivnit vlastní služby a zlepšit materiálně technické vybavení pracovišť. U těchto projektů podpořených z OPZ se kontrola NKÚ zaměřila především na to, zda ÚP ČR realizoval klíčové aktivity v předpokládaném rozsahu a zda dosáhl stanovených cílů. Posuzovány byly přínosy obou projektů pro celkové zefektivnění poskytovaných služeb a pro modernizaci materiálního vybavení ÚP ČR. Kontrolovaný objem na úrovni konkrétních výdajových položek činil 14,1 mil. Kč (EFES), resp. 23,6 mil. Kč (PIPS)²⁵.

3.8 NKÚ provedl také kontrolu na místě na pracovištích ÚP ČR v Chrudimi, Litvínově, Kolíně, Mělníku a Teplicích, kde kontroloři prověřovali využívání majetku nakoupeného v projektech EFES a PIPS a také zajišťování agendy zprostředkování zaměstnání.

3.9 Bližší informace o výběru kontrolních vzorků a o kritériích pro posouzení a vyhodnocení účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti nakládání s majetkem a vynakládání peněžních prostředků jsou uvedeny v přílohách č. 3 a 4.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období. Peněžní prostředky jsou uváděny včetně DPH, není-li uvedeno jinak.

²³ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

²⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

²⁵ Uvedené hodnoty u vybraných výdajových položek projektů EFES a PIPS jsou zahrnuty v celkovém kontrolovaném objemu peněžních prostředků určených na nákup služeb a majetku (viz příloha č. 3).

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

ÚP ČR při hospodaření s majetkem státu porušoval základní povinnosti. Decentralizovaná organizační struktura a nízká míra standardizace procesů komplikovaly řízení instituce.

4.1 ÚP ČR dle zjištění NKÚ v řadě případů nezavedl jednotné pracovní postupy, což spolu s decentralizovanou organizační strukturou mělo negativní vliv na řízení instituce, včetně hospodaření s majetkem, i na účinnost vnitřního kontrolního systému. ÚP ČR také opakovaně nepostupoval dle zákona č. 219/2000 Sb.

Vybrané případy, kdy ÚP ČR při hospodaření s majetkem nepostupoval v souladu s právním předpisem²⁶

ÚP ČR například v šesti případech umožnil jiným osobám bezplatné a bezsmluvní užívání nebytových prostor nebo částí nemovitostí, se kterými byl příslušný hospodařit. Ve dvou případech ÚP ČR přenechal movitý majetek v celkové hodnotě 448 tis. Kč a v jednom případě nebytový prostor pro umístění nápojového automatu do dočasného užívání podnikatelským subjektům, aniž by sjednal výši nájemného nebo úhradu za pronájem movité věci. Ve třech případech pronájmů nebytových prostor, ve kterých výše nájemného v roce 2023 dosáhla 51 tis. Kč, ÚP ČR nesjednal s protistranou režim zvyšování nájemného o míru inflace nebo jej neuplatňoval. V jiném případě ÚP ČR nestanovil ve smlouvě uzavřené s protistranou nájemné ve výši v místě a čase obvyklé, ale dohodou smluvních stran. V jednom případě ÚP ČR vyřadil z evidence a účetnictví majetek v hodnotě 738 tis. Kč, přestože jej ve skutečnosti i nadále používal.

4.2 Ve dvou případech ÚP ČR porušil základní povinnosti při hospodaření s majetkem státu²⁷, když nesledoval, zda dlužníci platí své dluhy, a včasným uplatněním a vymáháním práv státu nezajistil, aby nedošlo k promlčení nebo zániku těchto práv. Uvedeným postupem ÚP ČR zanedbal vymáhání dvou pohledávek v celkové výši 157,1 tis. Kč a svou nečinností připustil promlčení těchto pohledávek.

4.3 ÚP ČR také dle zjištění NKÚ v 21 případech nezajistil důslednou předběžnou kontrolu připravovaných operací.²⁸ Na časté nedostatky při provádění předběžné řídicí kontroly navíc v kontrolovaném období poukázalo devět interních auditních zpráv ÚP ČR.

4.4 ÚP ČR při inventarizaci k 31. 12. 2023 nezjistil skutečný stav majetku a jeho účetnictví nebylo v účetním období roku 2023 úplné, správné a průkazné²⁹. V inventurních soupisech nemovitého majetku z inventarizace k 31. 12. 2023 nebylo uvedeno 54 pozemků o výměře 39 631 m² a 12 staveb, s nimiž byl ÚP ČR příslušný hospodařit. Dále ze skutečností uvedených v inventurních soupisech nebylo u pozemků v celkové hodnotě 45,6 mil. Kč a staveb v hodnotě 23,4 mil. Kč, tedy u nemovitého majetku v celkové hodnotě 69,0 mil. Kč, možné zjištěný majetek jednoznačně určit a ověřit, zda tento stav odpovídá stavu majetku vedenému v účetnictví. ÚP ČR také ve dvou případech nezjistil, že se na jeho pozemku nacházela stavba, která nebyla zapsána v katastru nemovitostí a nebyla ani evidována v jeho účetnictví.

4.5 Nedostatky zjistil NKÚ také v postupech ÚP ČR při evidenci a inventarizaci pohledávek. ÚP ČR např. neúčtoval o vzniku pohledávky ve výši 952 tis. Kč nebo o vyřazení pohledávky ve výši 123 tis. Kč z důvodu její nevymahatelnosti, a jeho účetnictví tak nebylo v účetním období 2021 až 2023 úplné a správné³⁰.

²⁶ Dle ustanovení § 14 odst. 1, 2 a 4 a § 27 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb.

²⁷ Dle ustanovení § 14 odst. 5 zákona č. 219/2000 Sb.

²⁸ Dle ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb.

²⁹ Ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 563/1991 Sb.

³⁰ Ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 563/1991 Sb.

4.6 NKÚ zjistil, že vnitřní kontrolní systém ÚP ČR nebyl plně účinný. Úřad práce České republiky dle zjištění NKÚ vymáhal mj. 6 pohledávek provozního charakteru³¹ po svých bývalých zaměstnancích, kteří v rozmezí let 2009 až 2022 při výkonu pracovní činnosti páchali za účelem vlastního obohacení trestnou činnost, když poukazovali peněžní prostředky na jiné účty, než byly účty oprávněných příjemců sociálních dávek, čímž ÚP ČR způsobili škodu ve výši 13,3 mil. Kč. ÚP ČR přitom dle zjištění NKÚ do doby ukončení kontroly nepřijal účinná systémová opatření, jimiž by takovým případům předešel.

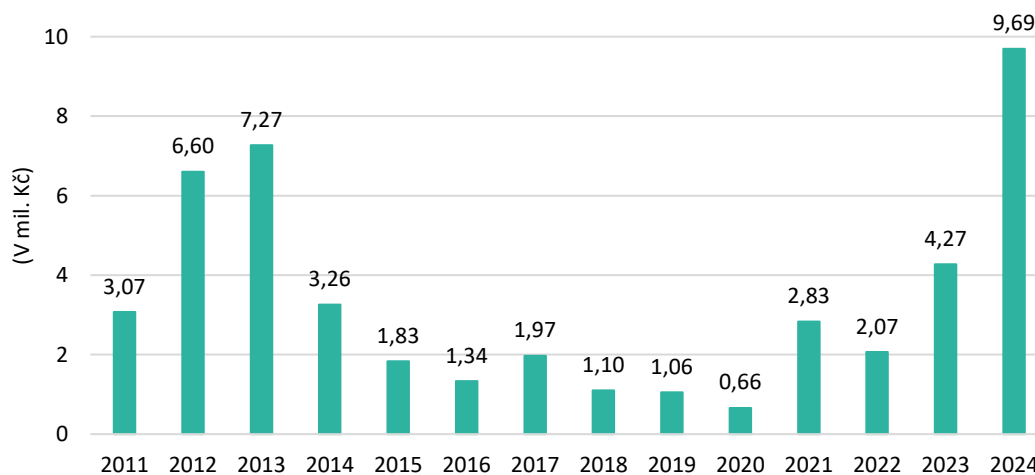
4.7 ÚP ČR nestanovil pro všechny krajské pobočky jednotná pravidla pro oblast přenechání majetku státu do dočasného užívání jiným subjektům.³² Nejednotně postupovala pracoviště ÚP ČR také při uzavírání dohod o vypořádání bezdůvodného obohacení nebo při účtování o zálohách uhrazených na základě nájemní smlouvy. ÚP ČR také nestanovil jednotné standardy a postupy pro zadávání údajů při zřizování karet majetku, ačkoliv hospodaří s velkým množstvím nemovitého majetku. Důsledkem byly nedostatky v inventurních soupisech, které jsou z karet majetku generovány (viz odst. 4.4).

4.8 ÚP ČR také dle zjištění NKÚ celkem v 13 případech nezaslal správci registru smluv k uveřejnění uzavřené smlouvy v zákonem stanovené lhůtě³³. Na neplnění povinností stanovených zákonem č. 340/2015 Sb. v kontrolovaném období opakovaně upozorňovaly zprávy interního auditu ÚP ČR. Automatizované ověřování uveřejňování smluv v registru smluv nebylo na ÚP ČR v kontrolovaném období zavedeno.

ÚP ČR vynaložil část peněžních prostředků určených na nákup konzultačních, poradenských a právních služeb neehospodárně.

4.9 Roční výdaje ÚP ČR na zajištění konzultačních, poradenských a právních služeb týkající se provozu ÚP ČR se v kontrolovaném období významně zvýšily.

Graf č. 1: Výdaje na konzultační, poradenské a právní služby týkající se provozu ÚP ČR³⁴

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů v *Integrovaném informačním systému Státní pokladny*.

³¹ Kontrole NKÚ nebyly podrobeny pohledávky vztahující se k aktivní politice zaměstnanosti a výplatě dávek.

³² Dle podmínek stanovených zákonem č. 219/2000 Sb.

³³ Dle ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 340/2015 Sb.

³⁴ Údaje zahrnují výdaje na konzultační, poradenské a právní služby týkající se provozu ÚP ČR, tedy nikoliv celkové výdaje na nákup tohoto typu služeb vykázané na položce 5166 dle vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, které zahrnují např. i oblast aktivní politiky zaměstnanosti, rekvalifikací a podporu zaměstnanosti.

4.10 ÚP ČR v období od října 2023 do ledna 2025 nakoupil od externího dodavatele služby spočívající v poskytování komplexní a kontinuální mediální podpory v tzv. „režimu 24/7“ v celkové hodnotě 4,1 mil. Kč. Poskytovaná mediální podpora se však dle zjištění NKÚ po většinu uvedeného období (15 z 16 měsíců) překrývala s činnostmi, které souběžně vykonávali zaměstnanci ÚP ČR. Na mzdy těchto zaměstnanců vynaložil ÚP ČR ve stejném období 1 485 860 Kč. ÚP ČR dle zjištění NKÚ nakupoval externí službu komplexní mediální podpory i v době od října 2024 do ledna 2025, kdy měl k dispozici své vlastní oddělení PR a marketingu. Zaměstnavatel má přitom zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru.³⁵

4.11 ÚP ČR výše uvedeným jednáním dle NKÚ nepoužil peněžní prostředky na nákup komplexní mediální podpory v celkové výši 3 793 350 Kč³⁶ na krytí nezbytných potřeb a nedbal, aby plnil určené úkoly nejehospodárnějším způsobem³⁷. Jedná se tak o skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně³⁸.

4.12 Součástí smluvního vztahu mezi ÚP ČR a externím dodavatelem mediální podpory bylo dále zpracování mediální strategie reformy ÚP ČR za 459 800 Kč. NKÚ zjistil, že veřejná zakázka na zpracování této mediální strategie byla zadána jen necelé tři týdny poté, co byla v projektu EFES zpracována jiná *Strategie externí komunikace ÚP ČR*, která dle nového vedení ÚP ČR nevedla k očekávaným výsledkům a která nebyla ze strany ÚP ČR využívána. Nová mediální strategie se přitom z obsahového hlediska značně překrývala se strategií zpracovanou v projektu EFES (viz odst. 4.25). NKÚ v této souvislosti dále zjistil, že ÚP ČR nepostupoval v souladu se zákonem³⁹, když po dodavateli mediální podpory nepožadoval smluvní pokutu ve výši 33 tis. Kč za nedodržení lhůty pro předání mediální strategie.

4.13 ÚP ČR dle zjištění NKÚ také v jednom případě v roce 2020 uhradil externímu poskytovateli právních služeb fakturu ve výši 233 530 Kč, aniž by bylo prokázáno, že ze strany tohoto poskytovatele skutečně došlo k plnění uhrazených činností dle uzavřené smlouvy o poskytování právních služeb. ÚP ČR tímto jednáním dle NKÚ nepoužil peněžní prostředky v celkové výši 233 530 Kč na krytí nezbytných potřeb a nedbal, aby plnil určené úkoly nejehospodárnějším způsobem⁴⁰. Jedná se tak o skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně⁴¹.

Plánované výdaje na zajištění bezpečnosti zaměstnanců ÚP ČR se snižovaly v situaci, kdy docházelo k růstu počtu bezpečnostních incidentů.

4.14 Jedním z cílů programu reprodukce majetku č. 013 930 pro roky 2019 až 2026 bylo zajistit větší bezpečnost zaměstnanců ÚP ČR v situaci, kdy docházelo k růstu počtu bezpečnostních incidentů⁴². Na instalaci bezpečnostních přepážek na celkem 211 pracovištích ÚP ČR bylo v roce 2019 v uvedeném programu vyčleněno 135,9 mil. Kč. Instalace bezpečnostních přepážek byla v dokumentaci programu prezentována jako nezbytné a účinné

³⁵ Dle ustanovení § 74 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

³⁶ Uvedená částka odpovídá výdajům ÚP ČR za období, kdy se nakupované mediální poradenství překrývalo s činnostmi souběžně zajišťovanými jeho zaměstnanci, tj. od října 2023 do ledna 2025, vyjma ledna 2024.

³⁷ Dle ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb.

³⁸ Dle ustanovení § 44 odst. 1 písm. f) zákona č. 218/2000 Sb.

³⁹ Dle ustanovení § 14 odst. 5 zákona č. 219/2000 Sb.

⁴⁰ Dle ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb.

⁴¹ Dle ustanovení § 44 odst. 1 písm. f) zákona č. 218/2000 Sb.

⁴² Bezpečnostní incidenty, které ÚP ČR interně monitoruje, zahrnují fyzické napadení, sexuální obtěžování, vulgární a slovní útoky, výhrůžky nebo majetkovou problematiku a odcizení majetku.

opatření k eliminaci fyzických útoků na pracovníky ÚP ČR. Dalších 17,2 mil. Kč bylo v programu vyčleněno na instalaci dveří s bezpečnostním sklem.

4.15 Dle zjištění NKÚ došlo v uvedeném programu v letech 2020 a 2021 ke značnému snížení plánovaných výdajů na pořízení bezpečnostních přepážek ze 135,9 mil. Kč na 24,2 mil. Kč (tj. o 82 %). Počet bezpečnostních incidentů přitom na ÚP ČR postupně narůstal z 565 v roce 2021 až na 835 v roce 2024 (viz příloha č. 5). Místo na plánovaných 211 pracovištích ÚP ČR byly bezpečnostní přepážky k datu ukončení kontroly nově instalovány na 68 pracovištích⁴³. Investiční akce na pořízení dveří s bezpečnostním sklem byla v programu zcela zrušena.

4.16 Důvodem snížení plánovaných výdajů na pořízení bezpečnostních přepážek byly mj. stavebně technické dispozice pracovišť ÚP ČR. Dle kontroly NKÚ na místě i dle vyjádření zástupců ÚP ČR nejsou některá pracoviště ÚP ČR stavebně uzpůsobena pro jeho činnost a pro zajištění bezpečnosti jeho zaměstnanců. Jedním z cílů programu č. 013 930 přitom bylo i zajištění materiálních podmínek pro výkon činností ÚP ČR. Na plnění tohoto cíle byly v programu alokovány peněžní prostředky ve výši 805,1 mil. Kč. I zde ale došlo k snížení plánovaných investic na 353,6 mil. Kč a spolu s tím ke zrušení některých investičních akcí.

Některé budovy ÚP ČR nejsou uzpůsobeny pro jeho činnost a pro zajištění bezpečnosti jeho zaměstnanců

Příkladem je pracoviště ÚP ČR v Litvínově, kde NKÚ provedl kontrolu na místě. Dle programu č. 013 930 zde mělo dojít k nákupu pozemku a výstavbě nové budovy s celkovými odhadovanými náklady 65 mil. Kč. Tato investiční akce však byla v důsledku snížení celkové alokace příslušného podprogramu reprodukce majetku zrušena a pracoviště ÚP ČR v Litvínově tak setrvalo v prostorách, které nejsou pro činnosti ÚP ČR vyhovující a kde nelze zajistit v potřebném rozsahu bezpečnostní opatření. Vzhledem k umístění tohoto pracoviště ve strukturálně znevýhodněném regionu s vyšší koncentrací nezaměstnaných a sociálně vyloučených osob by právě v takováto pobočka měla patřit k investičním prioritám ÚP ČR.

4.17 ÚP ČR v souladu se *Strategií rozvoje Úřadu práce České republiky 2023–2025* přijal dle zjištění NKÚ v letech 2024 a 2025 i jiná preventivní a bezpečnostní režimová opatření (např. připojení objektů ÚP ČR na pulty centrální ochrany Policie ČR), která však na rozdíl od bezpečnostních přepážek nedokážou zabránit případnému útoku na pracovníky ÚP ČR v momentě, kdy je již klient se zaměstnancem ÚP ČR v kontaktu.

Část peněžních prostředků projektu EFES plánovaných na modernizaci vybavení použil ÚP ČR na osobní náklady. Z 89 zřízených infocenter udržel ÚP ČR funkčních jen 17.

4.18 ÚP ČR použil v projektu EFES peněžní prostředky v objemu 1,0 mld. Kč s cílem zajistit svým zaměstnancům kvalitní materiálně technické podmínky a zlepšit a zefektivnit poskytované služby. ÚP ČR plánoval realizovat projekt EFES od 1. 2. 2016 do 31. 8. 2020. Dobu realizace projektu se souhlasem řídicího orgánu OPZ prodloužil až do 30. 11. 2023. I přes více než tříleté prodloužení projektu EFES a navýšení rozpočtu o 108,6 mil. Kč však ÚP ČR neuskutečnil všechny klíčové aktivity v předpokládaném rozsahu. ÚP ČR současně dle zjištění NKÚ prováděl v projektu EFES rozpočtové změny, které vedly k navýšení osobních nákladů ze 764,4 mil. Kč (85 % celkových způsobilých výdajů) na 943,9 mil. Kč (94 % celkových způsobilých výdajů), a to i na úkor investic do modernizace vybavení pracovišť ÚP ČR. Podrobnosti k vyhodnocení účelnosti projektu EFES uvádí příloha č. 2.

⁴³ Dle údajů předložených Úřadem práce ČR byly z programu č. 013 930 ke dni 5. 6. 2025 pořízeny bezpečnostní přepážky na 14 pracovištích, na dalších 54 pracovištích byly bezpečnostní přepážky financovány z programu reprodukce majetku č. 013 030. Celkové náklady na instalaci bezpečnostních přepážek se na jednotlivých pracovištích ÚP ČR liší v závislosti na velikosti a dispozicích konkrétních prostor.

4.19 Dlouhodobým problémem, který měl projekt EFES pomoci vyřešit, bylo používání nejednotných vyvolávacích a zobrazovacích systémů na pracovištích ÚP ČR. Vyvolávací systémy hrají důležitou roli z hlediska efektivnějšího, komfortnějšího, ale i bezpečnějšího odbavování klientů. ÚP ČR v projektu EFES plánoval pořídit mj. celkem 446 interaktivních kiosků a zobrazovacích zařízení pro vyvolávací systémy v celkové hodnotě 37,6 mil. Kč. Veřejnou zakázku na pořízení a standardizaci vyvolávacích a zobrazovacích systémů však ÚP ČR nerealizoval a projekt EFES tak sjednocení vyvolávacích systémů na pracovištích ÚP ČR nezajistil.

4.20 ÚP ČR v návaznosti na neúspěšné pořízení jednotných vyvolávacích systémů v projektu EFES uzavřel v prosinci 2024 smlouvu s dodavatelem jednotného vyvolávacího systému (tzv. *Lístekomatu*) s celkovou cenou předmětu plnění 145,2 mil. Kč⁴⁴. Nové vyvolávací systémy začaly být na jednotlivá pracoviště ÚP ČR instalovány od února 2025. Kvůli odkladu nákupu vyvolávacích systémů došlo v důsledku vysoké míry inflace dle vyčíslení NKÚ k nárůstu ceny za jeden interaktivní kiosek o 21 547 Kč, tj. o 35 %, a k celkovému nominálnímu zvýšení ceny za jejich pořízení o 9,6 mil. Kč.

4.21 NKÚ zjistil, že ÚP ČR v souvislosti se zrušením záměru pořídit jednotné vyvolávací systémy v projektu EFES nesnížil rozpočet projektu. Místo toho ÚP ČR použil neúčelně část peněžních prostředků určených na nákup vyvolávacích a zobrazovacích systémů ve výši minimálně 19,4 mil. Kč na osobní náklady. Z toho částku 10,7 mil. Kč použil na odměny realizačního týmu a interních lektorů, a to na základě „žádosti o změnu podmínek použití podpory“ podané v prosinci 2023, tedy zpětně již po konci realizace projektu. Tyto peněžní prostředky dle zjištění NKÚ nepřispěly k naplnění jednoho z cílů projektu, konkrétně ke sjednocení vyvolávacích a zobrazovacích systémů na pracovištích ÚP ČR. Úřad práce ČR navíc takové rozpočtové změny zdůvodnil věcně neopodstatněnou potřebou dočerpání rozpočtu projektu.

4.22 Projekt EFES měl dále přispět ke zřízení a vybavení infocenter ÚP ČR s cílem zajistit reprezentativní a funkční první kontakt s klientem. Mělo jít o otevřené prostory s bezbariérovým přístupem a jednotnou podobou, kde měli pracovníci ÚP ČR poskytovat klientům základní informace před jejich návštěvou specializovaných pracovníků. Na personální zajištění chodu 89 infocenter po dobu realizace projektu vynaložil ÚP ČR 187,8 mil. Kč, tedy o 40,6 mil. Kč více, než plánoval. Na nákup vybavení infocenter vynaložil ÚP ČR v projektu EFES místo plánovaných 6,9 mil. Kč ve výsledku 1,1 mil. Kč.

4.23 Dle zjištění NKÚ zůstalo po ukončení projektu z 89 zřízených infocenter funkčních jen 17. Infocentra současně nefungovala na žádném z pěti pracovišť, která byla předmětem kontroly NKÚ na místě. Infocentra zřízená v době realizace projektu EFES navíc i dle závěrečné evaluační zprávy nesplňovala některé základní požadavky na svou podobu (nešlo o otevřené prostory s jednotným vizuálním stylem). Kvůli problémům se zadáváním veřejných zakázek se nedařilo infocentra vybavit. Celkový přínos infocenter pro zlepšení fungování ÚP ČR byl proto dle NKÚ jen omezený.

4.24 Dle NKÚ byl postup, kdy ÚP ČR v projektu EFES vybudoval infocentra bez jasného plánu na finanční zajištění jejich fungování po ukončení projektu, rozpočtově neodpovědný a neefektivní. Pokud jsou v projektech ÚP ČR celoplošně zaváděna systémová opatření, mělo by být vždy již před začátkem projektu zřejmé, zda vůbec a případně jak bude zajištěno

⁴⁴ Celková cena předmětu smlouvy zahrnuje i další plnění související s nákupem vybavení a služeb nad rámec samotných interaktivních kiosků.

financování jejich pokračování i po ukončení projektu, a to bez ohledu na to, zda pravidla OPZ stanovují udržitelnost jako jednu z podmínek podpory, nebo nikoliv.

4.25 Jednou z klíčových aktivit projektu EFES bylo i zpracování *Strategie externí komunikace ÚP ČR*, která měla přispět k budování pozitivního jména ÚP ČR. Strategii vypracoval ÚP ČR vlastními zaměstnanci k 31. 8. 2023. Přibližné náklady na její vznik byly 200 tis. Kč.⁴⁵ NKÚ zjistil, že ÚP ČR vynaložil tyto peněžní prostředky neúčelně a neefektivně, neboť zpracovanou strategii externí komunikace nevyužíval. Dne 19. 9. 2023, tedy ani ne tři týdny po vytvoření *Strategie externí komunikace ÚP ČR*, vypsal ÚP ČR veřejnou zakázku na zpracování nové mediální strategie za 459 800 Kč, což zdůvodnil tím, že strategie vytvořená v projektu EFES „nevede k očekávaným výsledkům“. (Viz též odst. 4.12.)

Část peněžních prostředků projektu PIPS plánovaných na modernizaci vybavení použil ÚP ČR na osobní náklady. Z 11 zamýšlených veřejných zakázek realizoval ÚP ČR jen čtyři.

4.26 Úřad práce České republiky použil v projektu PIPS peněžní prostředky v celkovém objemu 355,3 mil. Kč se záměrem personálně posílit a modernizovat vybavení 90 informačních a poradenských středisek (IPS) dle předem stanovených standardů. Kromě toho měl ÚP ČR v projektu PIPS zřídit 12 zcela nových IPS. ÚP ČR plánoval realizovat projekt PIPS od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2021, přičemž dobu jeho realizace prodloužil se schválením řídicího orgánu OPZ do 30. 11. 2023. I přes téměř dvouleté prodloužení realizace neuskutečnil ÚP ČR dvě z pěti klíčových aktivit projektu v předpokládaném rozsahu. Úřad práce ČR současně v projektu PIPS nezrealizoval sedm z plánovaných 11 veřejných zakázek. Podrobnosti k vyhodnocení účelnosti projektu PIPS uvádí příloha č. 2.

4.27 NKÚ zjistil, že ÚP ČR prováděl v projektu PIPS neefektivní rozpočtové změny, které vedly k navýšení osobních nákladů na úkor investic do modernizace vybavení IPS a za cenu snížení stanovených standardů vybavení IPS. Původně plánované osobní náklady ve výši 228,3 mil. Kč (59 % celkových způsobilých výdajů) ÚP ČR v projektu PIPS navýšil na celkových 290,0 mil. Kč (podíl 82 % celkových způsobilých výdajů), z toho 24,7 mil. Kč použil na odměny realizačního týmu.

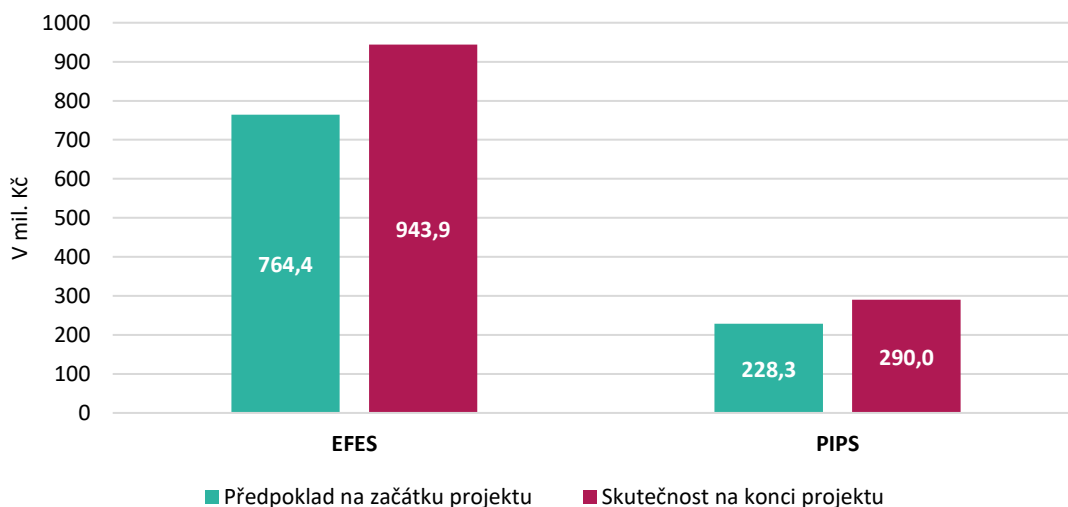
4.28 ÚP ČR naopak v projektu PIPS i kvůli problémům se zadáváním veřejných zakázek snížil výdaje na nákup zařízení a vybavení IPS z původně plánovaných 91,7 mil. Kč (podíl 24 % celkových způsobilých výdajů) na 50,4 mil. Kč (podíl 14 % celkových způsobilých výdajů). ÚP ČR však místo odpovídajícího ponížení rozpočtu projektu použil část peněžních prostředků určených na vybavení a modernizaci IPS ve výši minimálně 15,3 mil. Kč neúčelně na osobní náklady. Těžiště projektu PIPS se tak ve značné míře posunulo od plánovaných investic do vybavení IPS směrem k jejich personálnímu zajištění.

4.29 Jak v projektu EFES, tak v projektu PIPS se opakoval vzorec jednání, kdy ÚP ČR nejprve řídicímu orgánu OPZ prezentoval prodloužení doby realizace projektu jako nutnost pro dosažení cílů projektu a následně argumentoval tím, že s ohledem na delší dobu realizace projektu je také nezbytné v rozpočtu navýšit osobní náklady. NKÚ v této souvislosti poukazuje na systémový nedostatek v přístupu k prodlužování projektů OPZ. Pokud v příčinné souvislosti s jednáním příjemce došlo k prodloužení doby realizace projektu, jako tomu bylo u projektů EFES a PIPS, nemělo by to dle NKÚ vést k navyšování osobních nákladů či vyplácení odměn

⁴⁵ Cena zpracování odpovídá nákladům na zaměstnance ÚP ČR, kteří na tvorbě strategie spolupracovali. Jde o kvalifikovaný odhad na základě ceny za zpracování aktualizace strategie interní komunikace ÚP ČR, která byla zpracována ve stejném období a v obdobné kvalitě a rozsahu.

realizačnímu týmu, navíc na úkor investic do modernizace vybavení a s irelevantním odůvodněním, že je třeba dočerpat peněžní prostředky.

Graf č. 2: Růst osobních nákladů v projektech EFES a PIPS

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů předložených Úřadem práce ČR.

4.30 Vzhledem k průtahům na straně ÚP ČR při zadávání a realizaci veřejných zakázek byla dle zjištění NKÚ většina majetku pořízeného v projektu PIPS instalována na pobočkách až krátce před ukončením projektu PIPS v listopadu 2023, což zkrátilo čas na ověření jeho funkčnosti v rámci samotného projektu. Příkladem je nákup multidotykových obrazovek na jednotlivá IPS za 20,4 mil. Kč. NKÚ navíc v rámci kontroly na místě zjistil, že u těchto obrazovek zaměstnanci obvykle nevyužívají veškeré funkcionality, které ÚP ČR vyžadoval v zadávací dokumentaci k veřejné zakázce.

4.31 Také u projektu PIPS zjistil NKÚ významné nedostatky v rovině udržitelnosti výstupů. ÚP ČR v projektu PIPS zřídil celkem 12 zcela nových IPS, z toho v pěti případech šlo o IPS provozovaná v pronajatých prostorách. Za pronájem prostor vynaložil ÚP ČR z rozpočtu projektu PIPS přibližně 5 mil. Kč. Tři z pěti IPS (Praha-Novodvorská, Hlinsko, Přelouč), která byla zřízena v pronajatých prostorách, po ukončení projektu PIPS zanikla. Na platy pracovníků IPS použil ÚP ČR z rozpočtu projektu PIPS celkem 217,8 mil. Kč. Udržet nově zřízené pracovní pozice se však ÚP ČR po ukončení projektu PIPS podařilo jen u 35 z 86 (tj. 41 %) poradců IPS. ÚP ČR zároveň dle zjištění NKÚ v letech 2024 a 2025 realizoval jiný projekt⁴⁶ s celkovými způsobilými výdaji 266,6 mil. Kč, jehož cílem bylo vybudovat a opětovně vybavit regionální vzdělávací centra, do nichž se měla IPS přeměnit.

ÚP ČR přijal opatření vedoucí k zefektivnění administrace nepojistných sociálních dávek.

4.32 Jednou z dlouhodobých výzev ÚP ČR je již od jeho zřízení v roce 2011 personální zabezpečení efektivního výkonu agend, které mu byly svěřeny⁴⁷. ÚP ČR v kontrolovaném období využíval ke sledování vytíženosti jednotlivých pracovišť tzv. vyvažovací modely⁴⁸.

⁴⁶ Projekt ÚP ČR s registračním číslem CZ.31.6.0/0.0/0.0/24_141/0011118 a názvem *Regionální vzdělávací centra ÚP ČR financovaný z Národního plánu obnovy*.

⁴⁷ Dle zákona č. 73/2011 Sb.

⁴⁸ Vyvažovací modely využívá ÚP ČR ke sledování relativní míry vytíženosti jednotlivých pracovišť, a to především pro účely optimálního nastavení systemizace pracovních a služebních míst.

V roce 2025 ÚP ČR dle zjištění NKÚ začal připravovat také tzv. kapacitní model, který by měl do budoucna umožnit (na rozdíl od předešlých modelů) průběžně měřit reálnou časovou náročnost výkonu jednotlivých činností ÚP ČR.

Tabulka č. 3: Výdaje na platy zaměstnanců ÚP ČR dle vykonávaných agend

Agenda		2020	2021	2022	2023	2024
NSD	Počet zaměstnanců	4 657	4 634	4 751	4 718	4 746
	Průměrný hrubý měsíční plat (v Kč)	29 984	29 767	34 207	38 407	38 259
	Celkové výdaje (v Kč)	1 729 092 209	1 661 048 916	1 835 180 545	2 147 388 844	2 146 410 452
ZAM	Počet zaměstnanců	3 185	3 174	3 192	3 163	2 404
	Průměrný hrubý měsíční plat (v Kč)	30 789	30 195	33 944	38 458	39 293
	Celkové výdaje (v Kč)	1 179 271 554	1 291 562 458	1 481 290 847	1 566 731 774	1 452 680 189
Celkový počet zaměstnanců (vč. vedoucích, pracovníků na projektech, pracovníků vykonávajících jiné činnosti)		11 514	11 494	11 798	11 621	10 095
Počet neobsazených systemizovaných míst		320	349	355	513	478
Celkové výdaje na platy (v Kč) (položka 501 dle vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě)		4 396 827 781	4 414 021 829	4 946 373 572	5 427 718 043	5 105 773 441

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle systemizací služebních a pracovních míst a údajů předložených Úřadem práce ČR (údaje o počtu zaměstnanců k 1. 1. daného roku); dále dle údajů v *Integrovaném informačním systému Státní pokladny*.

Pozn.: NSD = oblast nepojistných sociálních dávek;

ZAM = oblast služeb zaměstnanosti;

údaje za NSD a ZAM nezahrnují vedoucí pracovníky.

4.33 Po zřízení ÚP ČR v roce 2011 se počet systemizovaných míst přechodně snížil z 8 136 na 6 723. Následně došlo v roce 2012 v souvislosti s převodem agendy dávek v hmotné nouzi z obcí na ÚP ČR k opětovnému navýšení počtu zaměstnanců na 8 329. V letech 2013 až 2017 počet systemizovaných míst na ÚP ČR v souvislosti s posilováním agendy nepojistných sociálních dávek postupně vzrostl na 10 708. Počet zaměstnanců ÚP ČR v době pandemie covidu-19 dále vzrostl v souvislosti s realizací cíleného programu *Antivirus* a později také v důsledku zavedení agendy náhradního výživného a vyplácení humanitárních dávek osobám dotčeným konfliktem na Ukrajině. K značnému poklesu počtu zaměstnanců ÚP ČR došlo v roce 2023 v důsledku zrušení pracovních pozic v rámci projektů operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020*, který byl ke konci roku 2023 ukončen⁴⁹.

4.34 ÚP ČR má dle zákona⁵⁰ povinnost rozhodnout ve věci žádosti o dávku státní sociální podpory a žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi do 30 dnů od zahájení řízení. S ohledem na časté nedodržování této zákonné lhůty si ÚP ČR v roce 2023 její 100% plnění stanovil jako strategický cíl⁵¹ a jako tzv. klíčový ukazatel výkonnosti, který využíval jako indikátor optimalizace procesů administrace nepojistných sociálních dávek (viz příloha č. 1).

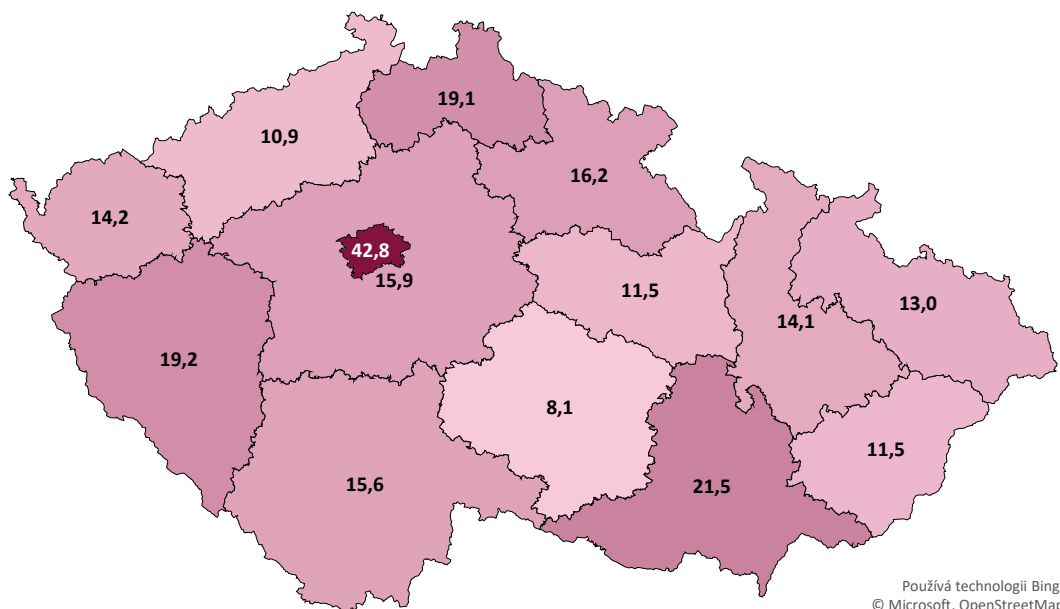
⁴⁹ Uvedené údaje vycházejí z dostupných zpráv o činnosti ÚP ČR (data do roku 2019) a dále z předložených systemizací služebních a pracovních míst (data od roku 2020).

⁵⁰ Ustanovení § 71 zákona č. 500/2004 Sb.

⁵¹ V rámci dílčího cíle č. 3.1 *Strategie rozvoje Úřadu práce České republiky 2023–2025*.

4.35 ÚP ČR v prověřovaném období od 1. 1. 2022 do 28. 2. 2025⁵² zadministroval 2 330 320 žádostí o vybrané nepojistné sociální dávky⁵³, přičemž 414 463 žádostí, tj. 18 %, vyřídil po zákonem stanovené lhůtě. Nejvyšší podíl žádostí vyřízených s prodlením byl zaznamenán na KrP pro hl. m. Prahu, kde bylo po zákonem stanovené lhůtě vyřízeno 59 % žádostí o příspěvek na bydlení (průměrná doba řízení 58 dní), 52 % žádostí o přídavek o dítě (průměrná doba řízení 52 dní) a 33 % žádostí o rodičovský příspěvek (průměrná doba řízení 28 dní).

Kartogram č. 1: Podíl žádostí o nepojistné sociální dávky vyřízených po zákonné lhůtě (v %)

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů předložených Úřadem práce ČR.

Pozn.: Údaje za období od 1. 1. 2022 do 28. 2. 2025.

4.36 NKÚ zjistil, že hlavní příčinou prodlení při administraci žádostí o nepojistné sociální dávky bylo nevyvážené personální obsazení jednotlivých pracovišť ÚP ČR. Nedostatečné personální zajištění se dle údajů z vyvažovacích modelů a dle systemizací služebních a pracovních míst týkalo zejména KrP pro hl. m. Prahu, kde se neobsazenost systemizovaných míst v kontrolovaném období pohybovala okolo 18 %, zatímco na ostatních krajských pobočkách ÚP ČR to byly nižší jednotky procent.⁵⁴ Například v agendě pomoci v hmotné nouzi připadalo u KrP pro hl. m. Prahu na jednoho pracovníka zúřadování téměř dvojnásobného počtu dávek oproti celostátnímu průměru. To se odrazilo i v násobně vyšším počtu přesčasových hodin, které byly pracovníkům KrP pro hl. m. Prahu nařizeny. Administrativní kapacitu ÚP ČR v kontrolovaném období snižovala také vysoká míra fluktuace zaměstnanců (9,9 % v roce 2021; 13,0 % v roce 2022; 20,6 % v roce 2023).

4.37 ÚP ČR vynaložil v období od 1. 1. 2022 do 28. 2. 2025 na osobní náklady spojené s administrací vybraných nepojistných sociálních dávek peněžní prostředky v celkovém objemu 3,9 mld. Kč. Administrativní náklady na samotné podání jedné žádosti o dávku státní

⁵² Údaje za rok 2021 nebyly ze strany ÚP ČR doloženy z důvodu jejich nedostupnosti. Dodržování zákonných lhůt při administraci nepojistných sociálních dávek začal ÚP ČR v součinnosti s MPSV systematicky sledovat až v roce 2023, přičemž zpětně vyhodnocoval jen údaje k 1. 1. 2022.

⁵³ Předmětem kontroly NKÚ byly nepojistné sociální dávky, u nichž si ÚP ČR stanovil tzv. klíčové ukazatele výkonnosti, a bylo je proto možné využít k posouzení efektivnosti vynakládání peněžních prostředků určených na osobní náklady spojené s administrací dávek.

⁵⁴ Údaje vycházejí z kompletního přehledu systemizovaných míst ÚP ČR a nezahrnují vedoucí pracovníky.

sociální podpory, tj. fakticky na zanesení rozhodných informací od klienta ÚP ČR do interních systémů, činily v roce 2024 přibližně 429 Kč v případě příspěvku na bydlení, 318 Kč v případě přídatku na dítě a 289 Kč v případě rodičovského příspěvku.⁵⁵ Přepočtené osobní náklady na kompletní vyřízení jedné nové žádosti o příspěvek na bydlení činily v roce 2024 v průměru 1 439 Kč, v případě přídatku na dítě 1 142 Kč, v případě rodičovského příspěvku 708 Kč a v případě dávek pomoci v hmotné nouzi 4 710 Kč.

4.38 NKÚ vyčíslil, že ÚP ČR v období od 1. 1. 2022 do 28. 2. 2025 vynaložil zčásti neefektivně až 16 % celkových osobních nákladů na administraci vybraných nepojistných sociálních dávek, tedy až 630,1 mil. Kč. Tyto prostředky totiž především v důsledku značně nevyváženého personálního obsazení jednotlivých pracovišť nevedly s ohledem na svůj objem k nejvýše možnému rozsahu a kvalitě plněných úkolů, tedy k plnění zákonem stanovené lhůty pro vyřízení žádostí o nepojistné sociální dávky; přitom si ÚP ČR tuto lhůtu sám vymezil jako strategický cíl a klíčový ukazatel výkonnosti.⁵⁶

Tabulka č. 4: Vyřizování žádostí o nepojistné sociální dávky (1. 1. 2022 – 28. 2. 2025)

Vybraná dávka (agenda)	Počet žádostí	Průměrná doba vyřízení žádosti	Žádosti vyřízené po zákonné lhůtě		Celkové přepočtené osobní náklady na výkon agendy (v Kč)	Osobní náklady spojené s vyřízením dávek po zákonem stanovené lhůtě	
			Počet	(v %)		(v Kč)	(v %)
Příspěvek na bydlení	651 374	24 dní	168 789	26 %	866 507 836,35	215 308 268,52	25 %
Přídavek na dítě	818 521	19 dní	154 816	19 %	866 507 836,35	151 426 124,22	17 %
Rodičovský příspěvek	312 523	13 dní	33 995	11 %	199 963 346,85	20 447 946,90	10 %
Dávky hmotné nouze*	547 902	18 dní	56 863	10 %	1 999 633 468,50	242 880 455,24	12 %
CELKEM	2 330 320	X	414 463	18 %	3 932 612 488,05	630 062 794,88	16 %

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle dat, která ÚP ČR zpřístupnil na základě žádosti o informace.

* Doplatek na bydlení, příspěvek na živobytí a mimořádná okamžitá pomoc.

4.39 Skutečnost, že ÚP ČR v kontrolovaném období (obzvláště v letech 2022 a 2023) nedodržel zákonné lhůty pro administraci nepojistných sociálních dávek nejen z objektivních důvodů⁵⁷, ale zejména z důvodu, že nezajistil optimálně vyvážené personální obsazení svých pracovišť, potvrzují také údaje o průměrném počtu vyřízených žádostí o nepojistné sociální dávky v přepočtu na jednoho zaměstnance.

4.40 Například v prvním kvartálu roku 2022 bylo podáno celkem 31 161 nových žádostí o příspěvek na bydlení, které v přepočtu vyřizovalo 581 zaměstnanců ÚP ČR v příslušné agendě. V přepočtu na jednoho pracovníka připadlo v průměru 54 nových žádostí o příspěvek na bydlení, z toho 39 zpracovaných v zákonné lhůtě a 15 po zákonné lhůtě (tj. 28 % žádostí zpracováno po zákonné lhůtě). Ve čtvrtém kvartálu roku 2024 bylo podáno 47 215 nových

⁵⁵ Údaje vycházejí z kalkulace, kterou zpracoval ÚP ČR pro účely spolupráce s Českou poštou, s. p. Jednotkové náklady za úkon jsou kalkulovány na 7,50 Kč za minutu. Jde o minimální variantu bez nákladů na další úkony navazující na samotný proces podání žádosti, tj. zejména bez nákladů na úkony spojené s ověřováním předložených dokladů a schválením vyplacení dávky.

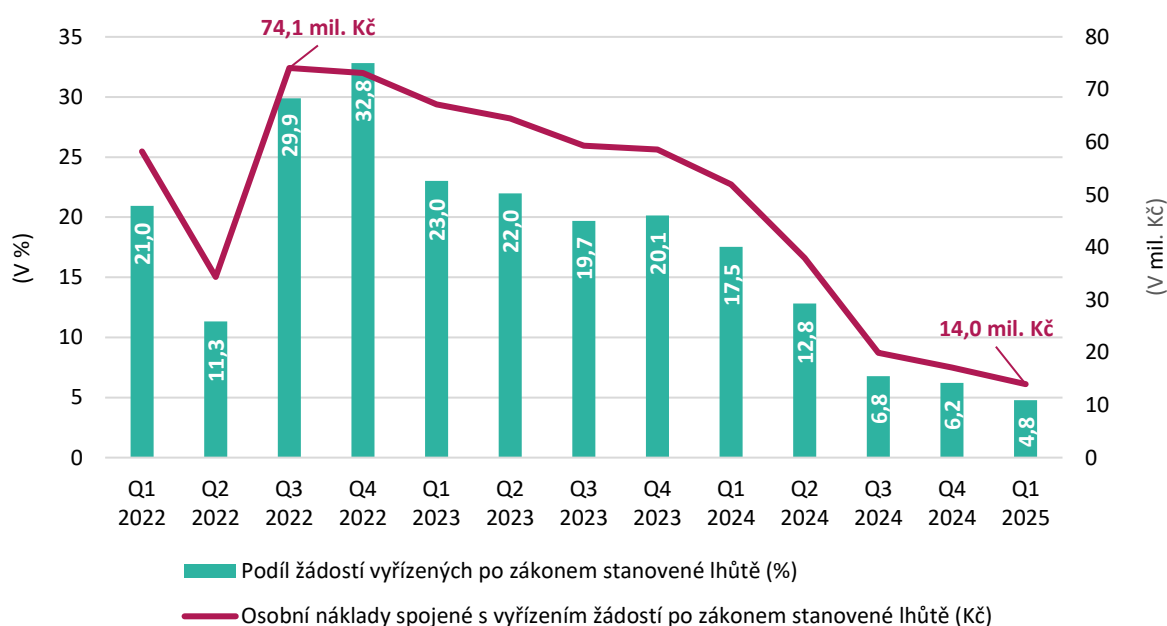
⁵⁶ K vyčíslení neefektivně vynaložených peněžních prostředků využil NKÚ vyvažovací model ÚP ČR, který stanovuje tzv. přepočtené počty zaměstnanců ÚP ČR v rámci jednotlivých agend. Pro stanovení celkových osobních nákladů v každé agendě využil NKÚ informace o průměrném příjmu zaměstnanců vykonávajících agendy nepojistných sociálních dávek. Neefektivně vynaložené peněžní prostředky byly vyčísleny jako násobek administrativních (resp. osobních) nákladů na vyřízení jedné žádosti o příslušnou nepojistnou sociální dávku a počtu žádostí vyřízených po zákonem a klíčovým ukazatelem výkonnosti stanovené lhůtě.

⁵⁷ Mezi takové důvody lze zařadit např. vysokou míru fluktuace zaměstnanců nebo skokové zvýšení počtu žádostí v třetím a čtvrtém kvartálu roku 2022 v souvislosti s tzv. energetickou krizí a v důsledku poskytování humanitárních dávek osobám dotčeným konfliktem na Ukrajině.

žádostí o příspěvek na bydlení, které v přepočtu vyřizovalo 608 zaměstnanců v příslušné agendě. V přepočtu na jednoho pracovníka tak připadlo v průměru 78 nových žádostí o příspěvek na bydlení, z toho 69 zpracovaných v zákonné lhůtě a 9 po zákonné lhůtě (tj. 11 % žádostí zpracováno po zákonné lhůtě). Při nárůstu počtu zaměstnanců ÚP ČR v agendě příspěvku na bydlení jen o 5 % se tak mezi prvním kvartálem roku 2022 a čtvrtým kvartálem roku 2024 kapacita zpracování nových žádostí v zákonem stanovené lhůtě v přepočtu na jednoho pracovníka zvýšila o 77 %.⁵⁸

4.41 ÚP ČR dle zjištění NKÚ přijal účinná organizační opatření, která vedla v roce 2024 k snížení počtu případů nedodržení zákonné lhůty při vyřizování žádostí o nepojistné sociální dávky. Mezi nejvýznamnější opatření patřily především změny v samotném řízení pobočkové sítě, včetně částečného přemístění výkonu některých činností ÚP ČR mimo velká města (Praha, Brno), kde se ÚP ČR potýkal s nedostatečnými personálními kapacitami. Přestože ÚP ČR přijal opatření, která vedla ke zlepšení stavu, byla dle zjištění NKÚ i v prvním čtvrtletí roku 2025 na KrP pro hl. m. Prahu přibližně každá sedmá žádost o vybrané typy nepojistných sociálních dávek vyřízena po zákonem stanovené lhůtě.

Graf č. 3: Osobní náklady na administraci žádostí o nepojistné sociální dávky vyřízených po zákonem stanovené lhůtě

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle dat, která ÚP ČR zpřístupnil na základě žádosti o informace.

Pozn.: Zahnut příspěvek na bydlení, příspěvek na dítě, rodičovský příspěvek a dávky pomoci v hmotné nouzi.

4.42 NKÚ dále upozorňuje na skutečnost, že celý systém poskytování nepojistných sociálních dávek projde od října 2025 zásadními změnami⁵⁹. V době realizace této kontroly ÚP ČR prováděl přípravná organizační a personální opatření k zajištění administrace dávek státní sociální pomoci. Interní šetření ÚP ČR však současně ukázalo, že zaměstnanci působící

⁵⁸ Údaje o počtu zaměstnanců vycházejí z vyvažovacích modelů ÚP ČR, kdy v rámci celé agendy nepojistných sociálních dávek připadalo na oblast příspěvku na bydlení v přepočtu 13 % zaměstnanců.

⁵⁹ V návaznosti na schválení zákona č. 151/2025, o dávce státní sociální pomoci.

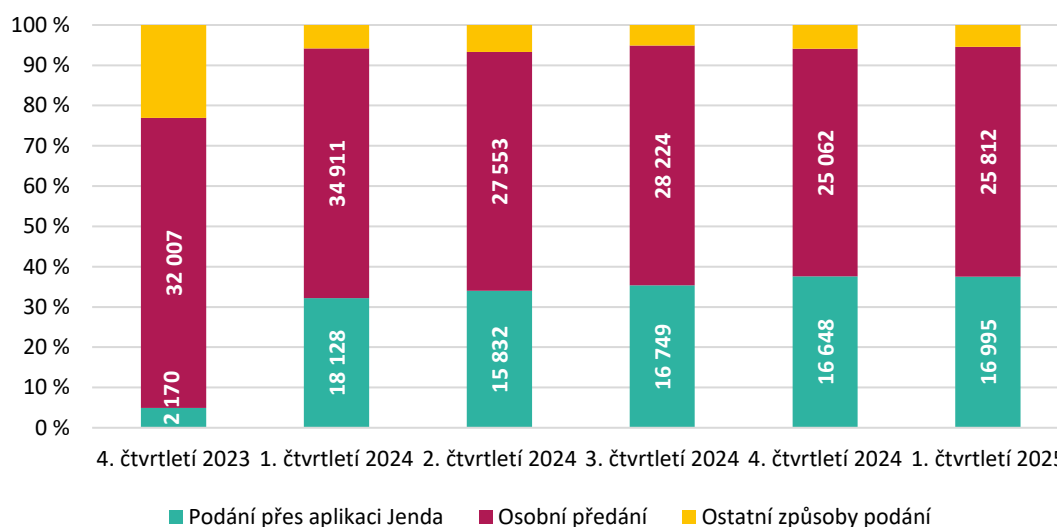
v oblasti nepojistných sociálních dávek vyjadřovali obavu, že nemají dostatek informací o přechodu na agendu dávek státní sociální pomoci (tzv. superdávek).⁶⁰

Digitalizace agendy ÚP ČR zvýšila komfort více než třetiny klientů, do zefektivnění osobních nákladů se však dosud nepromítla.

4.43 ÚP ČR si ve *Strategii rozvoje Úřadu práce České republiky 2023–2025* stanovil jako jednu z hlavních priorit digitalizaci vykonávaných agend, a to se záměrem posílit proklientský přístup a snížit administrativní a časovou náročnost činností ve prospěch prodloužení doby pro poskytování poradenství a individuální práci s klienty, kteří potřebují pomoc. Možnost podávat žádosti o vybrané dávky státní sociální podpory (rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení a přírůstek na dítě) přes aplikaci „Jenda“ byla zavedena na přelomu let 2023 a 2024. Od začátku roku 2025 mohou klienti ÚP ČR podávat touto cestou i žádosti o podporu v nezaměstnanosti a žádosti o zprostředkování zaměstnání.

4.44 Na skutečnost, že digitalizace vybraných agend v resortu MPSV, včetně rodičovského příspěvku a příspěvku na bydlení, nevedla k předpokládanému snížení administrativní zátěže u občanů i úředníků, poukázala již kontrolní akce NKÚ č. 23/25. V návaznosti na její závěry nyní NKÚ prověřoval, v jaké míře bylo online podávání žádostí ze strany klientů ÚP ČR využíváno a také zda vedlo k úspoře času při administraci žádostí o dávky státní sociální podpory, žádostí o podporu v nezaměstnanosti a žádostí o zprostředkování zaměstnání.

Graf č. 4: Využívání aplikace „Jenda“ pro podávání žádostí o nepojistné sociální dávky

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle dat, která ÚP ČR zpřístupnil na základě žádosti o informace.

Pozn.: Údaje zahrnují žádosti o příspěvek na bydlení, žádosti o přírůstek na dítě, žádosti o rodičovský příspěvek a žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi.

Mezi ostatní způsoby podání patří např. možnost asistovaného podání na pobočkách České pošty, s. p., dále podání prostřednictvím datové schránky, webové služby nebo poštovní služby.

4.45 NKÚ zjistil, že možnosti online podávání žádostí přes aplikaci „Jenda“ využila v roce 2024 přibližně třetina (35 %) klientů ÚP ČR. Procentuální podíl žádostí o dávky státní sociální podpory, které klienti ÚP ČR podali online přes klientský portál „Jenda“, postupně narůstal

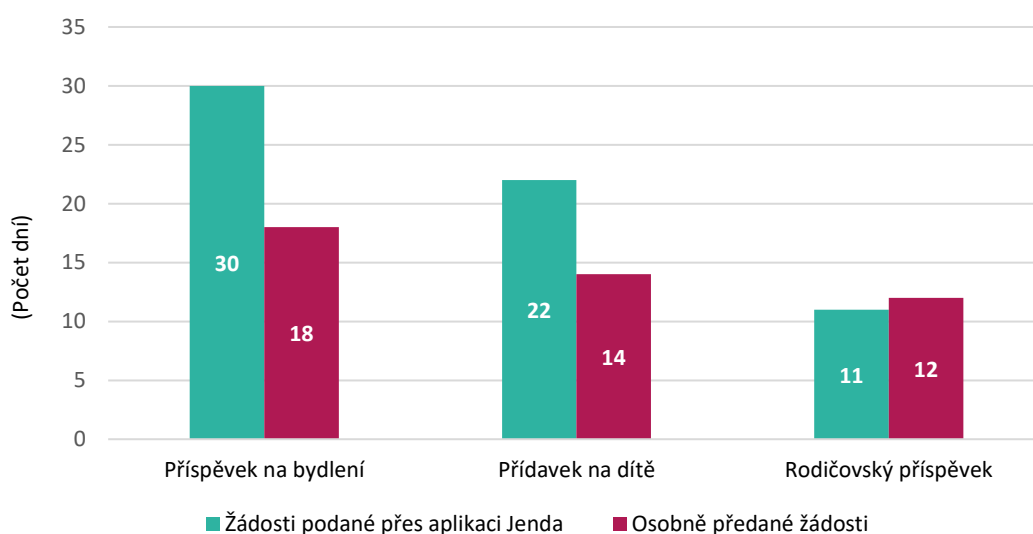
⁶⁰ Dle interního šetření spokojenosti (*Barometr ÚP ČR*), které proběhlo v prosinci 2024, se 58 % zaměstnanců ÚP ČR vykonávajících agendu NSD vyjádřilo, že nemají o přechodu na tzv. superdávku dostatek informací.

napříč jednotlivými agendami (viz příloha č. 6). V roce 2024 byl podíl online podaných žádostí o rodičovský příspěvek 53 %, v případě příspěvku na bydlení 35 % a u přídatku na dítě 29 %.

4.46 Zavedení možnosti online podávání žádostí přes aplikaci „Jenda“ zvýšilo komfort zejména klientům z regionů s vyšší vzdělanostní strukturou, resp. osobám se základní digitální gramotností. Nejčastěji podávali klienti ÚP ČR žádosti o dávky státní sociální podpory přes aplikaci „Jenda“ v Praze, Středočeském kraji a Jihomoravském kraji. Např. na KrP pro hl. m. Prahu podali v roce 2024 žadatelé online celkem 70 % žádostí o rodičovský příspěvek, 65 % žádostí o příspěvek na bydlení a 48 % žádostí o přídatek na dítě. V regionech nejvíce dotčených nezaměstnaností a sociálním vyloučením však byla míra využívání aplikace „Jenda“ výrazně nižší.

4.47 Celkovou průměrnou dobu vyřízení žádostí o dávky státní sociální podpory se ÚP ČR podařilo v letech 2023 a 2024 snížit (viz odst. 4.41). Dle zjištění NKÚ to však nebylo zapříčiněno digitalizací vybraných agend ÚP ČR, ale především změnami v řízení organizace. Průměrná doba řízení od přijetí žádostí o dávky státní sociální podpory do vydání rozhodnutí ÚP ČR byla v roce 2024 u online zaslaných žádostí delší než v případě jejich osobního podání přímo na pracovišti ÚP ČR. Digitalizace vybraných typů nepojistných sociálních dávek tak dosud nevedla k urychlení práce zaměstnanců ÚP ČR.

Graf č. 5: Průměrná doba řízení od přijetí žádosti o dávky státní sociální podpory do vydání rozhodnutí ÚP ČR (údaje za rok 2024)

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle dat, která ÚP ČR zpřístupnil na základě žádosti o informace.

4.48 Obdobnou situaci zjistil NKÚ také u agendy zaměstnanosti: průměrná doba zpracování online podaných žádostí o zprostředkování zaměstnání či o podporu v nezaměstnanosti byla v prvním kvartálu roku 2025 v průměru o pět dní, resp. o čtyři dny delší než v případě jejich asistovaného podání přímo na pracovištích ÚP ČR⁶¹. Míra chybovosti u online doručených žádostí byla přitom více než pětikrát vyšší než u žádostí podaných osobně (viz příloha č. 7). Místo předpokládaného prodloužení času pro poskytování intenzivnějšího poradenství

⁶¹ Od 1. 1. 2025 podávají klienti ÚP ČR všechny žádosti o podporu v nezaměstnanosti a žádosti o zprostředkování zaměstnání prostřednictvím aplikace „Jenda“, a to buď online, nebo formou tzv. asistovaného podání přímo na pracovištích ÚP ČR, případně též na vybraných pobočkách České pošty, s. p.

osobám nejvíce ohroženým na pracovním trhu tak zaměstnanci ÚP ČR museli častěji řešit chyby v online podaných žádostech nebo se věnovali testování nových digitálních nástrojů.

Pokles nákladové efektivnosti při začleňování dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní trh

Jedním z klíčových ukazatelů výkonnosti (tzv. KPI), které si ÚP ČR stanovil, byla míra jeho úspěšnosti při zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných osob (viz příloha č. 1). Ta ve sledovaném období roku 2024 (4/2024–12/2024) oproti stejnému období roku 2023 meziročně poklesla o 14 %. Průměrné osobní náklady ÚP ČR na úspěšné začlenění jednoho dlouhodobě nezaměstnaného na pracovní trh tak vzrostly z 18 789 Kč na 33 359 Kč. Jako jednu z příčin poklesu úspěšnosti při začleňování dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní trh uvedl ÚP ČR komplikace při zavádění digitálních nástrojů a s tím spojené vytížení zaměstnanců:

„Vzhledem k tomu, že zaváděné aplikace nebyly vždy plně funkční a byly spojeny s určitými nedokonalostmi a omezeními, byly možnosti zaměstnanců vykonávat svoji práci v oblasti zaměstnanosti značně omezené.“ (odpověď ÚP ČR na žádost NKÚ ze dne 12. 6. 2025).

ÚP ČR přijal systémová opatření důležitá pro zefektivnění výdajů na vykonávané agendy, v některých aspektech však zaostával za obdobnými institucemi v zemích EU.

4.49 ÚP ČR procházel v době kontroly významnými reformami, jejichž hlavním cílem byla postupná digitalizace agend a činností, optimalizace a zefektivnění interních procesů, budování profesionálního úřadu podporujícího růst zaměstnanců a zvýšení kvality poskytovaných služeb pro veřejnost.

4.50 NKÚ zjistil, že ÚP ČR v letech 2023 a 2024 realizoval opatření, která reagovala na hlavní nedostatky identifikované interními analýzami i externím auditem.⁶² Mezi takové nedostatky patřily zejména: nedostatečné řízení pobočkové sítě, nejednotné postupy poboček při poskytování služeb, nevyvážené personální zabezpečení výkonu agend napříč pobočkami, rozdíly v materiálním vybavení poboček, absence kariérních plánů, vysoká míra fluktuace zaměstnanců nebo zastaralé informační systémy.

4.51 ÚP ČR provedl změny především v řízení procesů, distribuci práce, sledování vytíženosti pracovišť, nastavení klíčových ukazatelů výkonnosti, vzdělávání a metodické podpoře zaměstnanců nebo v interní komunikaci. V součinnosti s MPSV začal ÚP ČR digitalizovat vybrané agendy (viz odst. 4.41 až 4.46). ÚP ČR také započal racionalizaci pobočkové sítě.

Racionalizace pobočkové sítě ÚP ČR

ÚP ČR v listopadu 2024 uveřejnil návrh racionalizace pobočkové sítě, který se opíral mj. o lokační analýzu zpracovanou externím dodavatelem za 2,4 mil. Kč. Rušení se mělo dle návrhu dotknout celkem 83 poboček a 439 zaměstnanců ÚP ČR. V době kontroly NKÚ byl konkrétní termín zrušení stanoven celkem u 73 poboček ÚP ČR. Dle zjištění NKÚ byl návrh racionalizace pobočkové sítě ÚP ČR podložen relevantními daty a vedle kritéria dostupnosti služeb zohledňoval také vytíženost a provozní náklady jednotlivých pracovišť.

4.52 NKÚ rovněž zjistil, že přijímání některých opatření buď provázely komplikace, nebo byl jejich dopad na efektivnější fungování ÚP ČR minimální. Zavedení možnosti podávat od 1. 1. 2025 online žádosti o zprostředkování zaměstnání a o podporu v nezaměstnanosti se například kvůli časově náročnému testování digitálních nástrojů a vysoké míře chybovosti v žádostech podaných online negativně podepsalo na časové dotaci, kterou mohli pracovníci ÚP ČR věnovat přímé práci s klienty (viz odst. 4.48).

⁶² Nedostatky ve fungování ÚP ČR byly popsány mj. v těchto materiálech: *Analýza současného stavu řízení ÚP ČR* (2019); *Úřady práce v ČR. Sonda do služeb dlouhodobě nezaměstnaným bez zjevného znevýhodnění mezi zaměstnanci ÚP ČR* (2022); *Procesně-personální audit Úřadu práce ČR* (2023); *Strategie rozvoje Úřadu práce České republiky 2023–2025* (2023); *Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030* (2023).

4.53 Výkon agendy zaměstnanosti byl ovlivněn i centralizací administrativní podpory (tzv. *back office*) a zavedením tzv. centrální fronty, tzn. že vyřízení žádosti klienta o zaregistrování do evidence uchazečů o zaměstnání je nezávislé na místě pracoviště, kde klient žádost podal. Dle zástupců pracovišť ÚP ČR navštívených v rámci kontroly NKÚ na místě vedla tato změna často k situacím, kdy jednotlivá pracoviště ÚP ČR nemohla s klienty pracovat (např. poskytnout poradenství či rekvalifikaci) neprodleně poté, co podali žádost o evidenci, ale musela počkat, až jiné pracoviště ÚP ČR schválí klientovu žádost o zaregistrování do evidence uchazečů o zaměstnání.

4.54 Dle zjištění NKÚ provedla Česká pošta, s.p., na základě veřejnoprávní smlouvy uzavřené s MPSV za účasti ÚP ČR v období od června 2024 do března 2025 celkem 2 635 úkonů. Spolupráce ÚP ČR a České pošty, s.p., tak měla s ohledem na celkový počet vyřizovaných žádostí (viz tabulka č. 4 na str. 20) do doby ukončení kontroly NKÚ na zefektivnění administrace nepojistných sociálních dávek jen minimální dopad.

4.55 ÚP ČR dle zjištění NKÚ také nezpracoval návrh na sdílení a standardizaci procesů; tento návrh měl být dle *Strategie rozvoje Úřadu práce České republiky 2023–2025* připraven již v září 2024. Právě nízká úroveň standardizace procesů a postupů je přitom dle zjištění NKÚ jedním z klíčových faktorů, které negativně ovlivnily efektivitu řízení ÚP ČR, včetně oblasti hospodaření s majetkem státu (viz odst. 4.1 až 4.8).

4.56 Dle srovnávacích studií ENPES⁶³, které NKÚ v rámci kontroly analyzoval, patřil ÚP ČR v kontrolovaném období, resp. minimálně do roku 2023, do skupiny deseti nejméně rozvinutých institucí poskytujících veřejné služby zaměstnanosti (dále také „PES“) v zemích EU. Ve srovnání s jinými obdobnými institucemi zemí EU zaostával ÚP ČR téměř ve všech sledovaných kritériích, tj. např. v oblasti monitoringu vlastní výkonnosti, standardizaci procesů, profilování klientů, individualizaci služeb nebo v oblasti digitalizace agend.⁶⁴

Využívání elektronické formy podávání žádostí o zprostředkování zaměstnání a žádostí o podporu v nezaměstnanosti

Možnost online podání žádosti o zprostředkování zaměstnání a žádosti o podporu v nezaměstnanosti, tedy o klíčové veřejné služby zaměstnanosti (PES), byla na ÚP ČR zavedena k 1. 1. 2025. Této možnosti využilo v prvním čtvrtletí roku 2025 přibližně 35 % klientů ÚP ČR (viz odst. 4.45).

Oproti tomu ve Švédsku bylo dle údajů ENPES vyřizováno 93 % žádostí o zprostředkování zaměstnání online již v prvním čtvrtletí roku 2020. V Estonsku pro změnu již od roku 2019 probíhá díky propojení všech relevantních registrů a díky legislativním podmínkám rozhodování o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti zcela automatizovaně bez potřeby zásahu úředníků (tzv. automatický rozhodovací proces – ADM), a tedy i s nižšími osobními náklady.

⁶³ Veřejně dostupná srovnání a hodnocení institucí veřejné služby zaměstnanosti provádí každoročně Evropská síť veřejných služeb zaměstnanosti (dále také „ENPES“) spadající pod Evropskou komisi. Srovnání jsou prováděna na základě rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 573/2014/EU ze dne 15. května 2014, o posílení spolupráce mezi veřejnými službami zaměstnanosti (VSZ), resp. rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1782 ze dne 25. listopadu 2020, o změně rozhodnutí č. 573/2014/EU, o posílení spolupráce mezi veřejnými službami zaměstnanosti (VSZ).

⁶⁴ Studie ENPES jsou veřejně dostupné z: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/coordination-employment-and-social-policies/european-network-public-employment-services-pes-network/pes-knowledge-centre_en (dostupnost ověřena k 1. 8. 2025).

4.57 NKÚ hodnotí kladně, že ÚP ČR zavedl v roce 2023 tzv. klíčové ukazatele výkonnosti (viz příloha č. 1). Ty jsou v institucích veřejné služby zaměstnanosti v zemích EU již standardně uplatňovaným nástrojem, který má posilovat nákladovou efektivnost úkonů a kvalitu poskytovaných služeb. NKÚ však současně zjistil, že klíčové ukazatele výkonnosti nastavené v letech 2023 a 2024 upozaďovaly hodnocení kvality práce zaměstnanců ÚP ČR a nezohledňovaly, zda docházelo k posilování individuálních forem přímé práce s klienty, přestože právě to je jeden z hlavních záměrů celé probíhající transformace ÚP ČR, tedy uspořít čas věnovaný administraci a ten následně využít při poskytování kvalitních individualizovaných služeb.

Seznam zkratk

ADM	automatický rozhodovací proces (<i>automated decision-making</i>)
DPH	daň z přidané hodnoty
EFES	projekt ÚP ČR <i>Efektivní služby zaměstnanosti</i>
ENPES	Evropská síť veřejných služeb zaměstnanosti (<i>European Network of Public Employment Services</i>)
EU	Evropská unie
IPS	informační a poradenské středisko ÚP ČR
KPI	klíčový ukazatel výkonnosti (<i>key performance indicator</i>)
KrP	krajská pobočka Úřadu práce České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NSD	nepojistné sociální dávky
OPZ	operační program <i>Zaměstnanost 2014–2020</i>
PES	veřejné služby zaměstnanosti (<i>public employment services</i>)
PIPS	projekt ÚP ČR <i>Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR</i>
PR	public relations (vztahy s veřejností)
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ZAM	služby zaměstnanosti

Klíčové ukazatele výkonnosti (tzv. KPI) zavedené v podmínkách ÚP ČR

Agenda	Stanovený KPI	Váha KPI	Popis KPI
Plnění termínů při poskytování nepojistných sociálních dávek	(K1) Příspěvek na péči – sociální šetření (nové žádosti)	15 %	Podíl vykonaných sociálních šetření ve lhůtě do 30 dnů, v případě přerušení řízení před vykonáním sociálního šetření maximálně do 15 dnů od pokračování správního řízení.
	(K2) Příspěvek na bydlení (nové žádosti)	25 %	Podíl rozhodnutých dávek ve lhůtě do 30 dnů, v případě přerušení správního řízení maximálně do 15 dnů od pokračování správního řízení dle § 65 správního řádu.
	(K3) Přídavek na dítě (nové žádosti)	15 %	
	(K4) Rodičovský příspěvek (nové žádosti)	15 %	
	(K5) Příspěvek na bydlení a přídavek na dítě (dokládání)	15 %	Podíl rozhodnutých dávek po doložení prvního dokumentu ve lhůtě 30 dnů nebo po doložení posledního dokumentu ve lhůtě do 15 dnů.
	(K6) Hmotná nouze (nové žádosti)	15 %	Podíl rozhodnutých dávek ve lhůtě do 30 dnů, v případě přerušení správního řízení maximálně do 15 dnů od pokračování správního řízení dle § 65 správního řádu.
Úspěšnost při začleňování uchazečů o zaměstnání na pracovní trh	(K7) Krátkodobá nezaměstnanost (do 3 měsíců)	15 %	Rozdíl podílů uchazečů, kteří ukončili evidenci a byli umístěni příspěvním úřadu práce, na celkovém počtu uchazečů s délkou evidence 0–3, resp. 0–6, resp. 0–9 měsíců v měřeném období oproti stejnému období minulého roku.
	(K8) Střednědobá nezaměstnanost (3 až 6 měsíců)	35 %	
	(K9) Dlouhodobá nezaměstnanost (nad 6 měsíců)	50 %	
Účast na administraci projektů EU	(K10 až K14) Projekty – OZP, ZPM, NOE, VNP, RIP	10 % (každý projekt)	Počet podpořených účastníků projektů (<i>Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením, Záruky pro mladé, Nová Etapa, Věk není překážkou</i> , regionální individuální projekty <i>Šance na práci</i>), kteří překročili bagatelní podporu v rozsahu 40 hodin.
	(K15) Projekty NPO	50 %	Počet podpořených účastníků projektů Národního plánu obnovy, kteří úspěšně absolvují vzdělávací aktivitu.

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle přílohy č. 2 služebního předpisu č. 12/2024 – *Systém výkonnostního odměňování v rámci Úřadu práce České republiky*.

Pozn.: Uvedené KPI pro agendu zaměstnanosti (K7 až K9) přestal ÚP ČR od začátku roku 2025 až do doby ukončení kontroly bez náhrady využívat.

Vyhodnocení kontrolovaných projektů EFES a PIPS

	Efektivní služby zaměstnanosti (EFES) CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_011/0000056	Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR (PIPS) CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_011/0004218
Doba realizace projektu	1. 2. 2016 – 30. 11. 2023	1. 1. 2017 – 30. 11. 2023
Celkové proplacené způsobilé výdaje (v Kč)	1 005 557 854,29	355 299 012,35
Specifický cíl OPZ	1.4.1 Zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti	
Kritéria pro posouzení účelnosti projektu		
Stanovení konkrétních a měřitelných cílů	Plněno s mírnými nedostatky: - byly stanoveny konkrétní a měřitelné výstupy klíčových aktivit; - vazba výstupů klíčových aktivit na hlavní cíl projektu nebyla průkazná.	Plněno: byly stanoveny konkrétní a měřitelné cíle a výstupy klíčových aktivit.
Realizace projektu v souladu se specifickým cílem OPZ a dodržení harmonogramu	Plněno pouze omezeně: - vazba výstupů klíčových aktivit na příslušný specifický cíl OPZ nebyla průkazná; - absence kritérií pro vyhodnocení zefektivnění poskytovaných služeb zaměstnanosti; - projekt měl být dokončen k 31. 8. 2020, realizace byla prodloužena do 30. 11. 2023.	Plněno s mírnými nedostatky: - projekt byl realizován v souladu s příslušným specifickým cílem OPZ; - projekt měl být dokončen k 31. 12. 2021, realizace byla prodloužena do 30. 11. 2023.
Dodržení předpokládaného rozsahu klíčových aktivit	Plněno s mírnými nedostatky: - v klíčové aktivitě č. 2 Úřad práce ČR nerealizoval plánované výstupy spojené s pořízením jednotných vyvolávacích systémů a zobrazovacích zařízení; - v klíčové aktivitě č. 4 Úřad práce ČR nerealizoval plánované výstupy v oblasti PR aktivit (např. kampaň proti agresivitě klientů, zavedení centrálního vysílacího systému).	Plněno pouze omezeně: - klíčovou aktivitu č. 2 nerealizoval ÚP ČR v předpokládaném rozsahu a snížil původně stanovené standardy pro vybavení IPS; - klíčovou aktivitu č. 3 realizoval ÚP ČR jiným způsobem, než původně předpokládal (např. nebyly realizovány výstupy jako inovace videoklipů pro orientaci na trhu práce); - ÚP ČR nerealizoval 7 z plánovaných 11 veřejných zakázek (např. na jednotný diagnostický nástroj, nákup tabletů, videospoty).
Plnění cílových hodnot závazných indikátorů	Plněno: - závazné cílové hodnoty indikátorů výsledku a výstupy byly naplněny; - vypovídací schopnost stanovených indikátorů ve vztahu k vyhodnocení dosažení projektových cílů byla nicméně velmi omezená.	Plněno: - závazné cílové hodnoty indikátorů výsledku a výstupy byly naplněny; - vypovídací schopnost stanovených indikátorů ve vztahu k vyhodnocení dosažení projektových cílů byla nicméně velmi omezená.
Udržení přínosů projektů po jejich ukončení	Neplněno: - přínosy některých výstupů projektu byly jen přechodné (např. z 89 zřízených infocenter ÚP ČR zůstalo po ukončení projektu funkčních jen 17; zpracovaná <i>Strategie externí komunikace ÚP ČR</i> nebyla využívána); - nízká udržitelnost přínosů projektu byla vyhodnocena jako jeden z hlavních problémů také v závěrečné evaluační zprávě projektu.	Plněno pouze omezeně: - v projektu nebyl nastaven mechanismus převzetí poradců IPS do kmenových pozic ÚP ČR (po skončení projektu bylo na systémové pozice převedeno 35 z 86 poradců); - po ukončení projektu zanikly celkem 3 z 12 zcela nově zřízených IPS; - nízká udržitelnost přínosů projektu byla vyhodnocena jako jeden z hlavních problémů také v závěrečné evaluační zprávě projektu.
Jiné zjištěné nedostatky		
	- ÚP ČR neúčelně použil na osobní náklady část peněžních prostředků (min. 19,4 mil. Kč) určených v projektu na modernizaci vybavení pracovišť; - ÚP ČR neúčelně a neefektivně použil přibližně 200 tis. Kč na tvorbu <i>Strategie externí komunikace ÚP ČR</i>, kterou následně nevyužil.	- ÚP ČR neúčelně použil na osobní náklady část peněžních prostředků (min. 15,3 mil. Kč) určených v projektu na modernizaci vybavení pracovišť; - ÚP ČR v průběhu realizace projektu prováděl rozpočtové změny, které nebyly v souladu s pravidly OPZ, neboť nebyly nezbytné a efektivní (podíl osobních nákladů na celkových způsobilých výdajích v průběhu realizace projektu vzrostl mj. na úkor investic do vybavení a zařízení z 59 % na 82 %).

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů v informačním systému MS2014+ a dle odpovědí ÚP ČR na žádosti o informace.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků a majetku a výběr kontrolních vzorků

Kontrolovaná podoblast	Výběr kontrolního vzorku	Kritéria pro výběr kontrolního vzorku	Kontrolovatelný objem peněžních prostředků / pořizovací hodnota majetku (v Kč)	Kontrolovaný objem na úrovni kontrolního vzorku (v Kč)		
				Hodnota majetku	Peněžní prostředky	Podíl z kontrolovatelného objemu
Přenechání majetku do dočasného užívání jiným subjektům	Celkem 5 případů dlouhodobého pronájmu a dále 11 případů smluvních vztahů o pronájmu prostor pro umístění potravinových a nápojových automatů.	- Finanční a věcná významnost majetku přenechaného do užívání jiným subjektům. - Finanční významnost souvisejících výnosů.	5 888 929,63	X	264 036,02	4,5 %
Pozbývání majetku změnou příslušnosti hospodaření	Celkem 3 případy pozbytí majetku (majetkové třídy <i>Jiné nebytové domy a nebytové jednotky a Stroje, přístroje, zařízení</i>).	- Finanční a věcná významnost majetku. - Zastoupení různých účetních okruhů.	91 824 157,55	20 717 081,70	X	22,6 %
Pozbývání majetku bezúplatným převodem	Bezúplatná předání v kontrolovaném období neproběhla.		0,00	X	X	X
Pozbývání majetku prodejem	Celkem 23 případů prodeje dlouhodobého majetku (majetkové třídy <i>Dopravní prostředky a Stroje, přístroje, zařízení</i>).		16 654 309,68	1 713 312,14	162 097,00	11,3 %
Vyřazování a likvidace majetku	Celkem 15 případů vyřazení a likvidace majetku (majetkové třídy <i>Dopravní prostředky a Stroje, přístroje, zařízení</i>).		82 361 805,35	6 509 366,59	X	7,9 %
Nabývání majetku změnou příslušnosti hospodaření	Celkem 5 případů nabytí majetku změnou příslušnosti hospodaření (majetkové třídy <i>Dopravní prostředky; Stroje, přístroje, zařízení; Pozemky</i>) a dále 1 případ nabytí pozemků na základě směnné smlouvy.		6 203 519,65	2 834 258,73	X	45,7 %
Evidence a inventarizace nemovitého majetku	Ke kontrole byly vybrány všechny případy inventarizací dlouhodobého hmotného majetku v majetkových třídách <i>Stavby a Pozemky</i> k 31. 12. 2023.	Finanční a věcná významnost majetku.	5 045 118 758,36	5 045 118 758,36	X	100,0 %
Evidence a inventarizace pohledávek	Celkem 18 případů pohledávek evidovaných v inventurních soupisech k 31. 12. 2023.	- Finanční a věcná významnost majetku. - Pohledávky týkající se provozu a správy majetku (s ohledem na množství a finanční významnost byly vyloučeny pohledávky k nepojistným sociálním dávkám a k aktivní politice zaměstnanosti).	242 449 920,51	15 513 217,57	X	6,4 %
Pořízení majetku	Celkem 4 případy úplatného nabytí majetku z různých druhů majetkových tříd.	- Finanční a věcná významnost pozbývaného majetku. - Vyloučení překryvu s projekty EFES a PIPS.	487 950 173,65	X	6 401 291,58	1,3 %
Nákup služeb	Celkem 18 případů nákupu služeb na rozpočtových položkách 5164 (<i>Nájemné</i>), 5166 (<i>Konzultační, poradenské a právní služby</i>), 5169004 (<i>Ostraha, bezpečnostní agentura</i>) a 5110310 (<i>Opravy a udržování – provoz</i>).	- Finanční a věcná významnost pozbývaného majetku. - Porovnatelnost cen v místě a čas obvyklých.	526 698 573,28	X	43 627 417,00	8,3 %
Projekt EFES	Celkem 15 případů výdajů na osobní náklady a na nákup služeb a majetku a dále 1 veřejná zakázka.	Finanční a věcná významnost pozbývaného majetku.	1 005 557 854,29	X	14 068 420,29	1,4 %
Projekt PIPS	Celkem 15 případů výdajů na osobní náklady a na nákup služeb a majetku a dále 1 veřejná zakázka.		355 299 012,35	X	23 557 224,00	6,6 %
Výkon agendy NSD a zaměstnanosti	Kontrola na systémové úrovni bez výběru kontrolního vzorku. Kontrolovaný objem zahrnoval veškeré výdaje určené na mzdové náklady spojené s administrací kontrolovaných agend a činil 6 265 643 903,10 Kč .			X	X	X
Vyloučení duplicit				-333 285,55	0,00	X
Celkem				5 092 072 709,54	88 080 485,89	

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů v *Integrovaném informačním systému Státní pokladny*, údajů v MS2014+ a dle odpovědí ÚP ČR na žádosti o informace.

Kritéria pro posouzení hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti výdajů a nakládání s majetkem

Kontrolovaná podoblast	Kritéria hospodárnosti	Kritéria účelnosti	Kritéria efektivnosti
Přenechání majetku do dočasného užívání jiným subjektům	- Výše nájemného byla sjednána nejméně ve výši v místě a čase obvyklé. - Byl sjednán režim navyšování nájemného (inflační doložka). - Byl sjednán způsob rozúčtování cen a úhrad za veškeré poskytované plnění a služby spojené s užíváním. - Majetek byl bezúplatně přenechán jen nepodnikajícím osobám.	- U majetku byl zachován účel, ke kterému slouží. - V případě trvale nepotřebného majetku bylo přenechání do dočasného užívání jen přechodné.	X
Pozbývání majetku změnou příslušnosti hospodaření	V případě úplatného převodu byla sjednána cena nejméně ve výši v místě a čase obvyklé (zpracování odborného posudku).	Převáděn či vyřazován byl pouze majetek trvale nepotřebný pro činnost ÚP ČR.	X
Pozbývání majetku bezúplatným převodem	Bezúplatný převod byl ve veřejném zájmu anebo byl hospodárnější než jiný způsob naložení s věcí.		X
Pozbývání majetku prodejem	- Zájemce o koupi byl vybírán ve výběrovém řízení dle stanovených kritérií. - Sjednána cena nejméně ve výši v místě a čase obvyklé.		X
Vyřazování a likvidace majetku	Likvidace nepotřebného majetku byla provedena pouze v případech, kdy by jiný způsob naložení s majetkem byl nákladnější.		X
Nabývání majetku změnou příslušnosti hospodaření	X	Nabytí majetku bylo nezbytné pro výkon činností ÚP ČR a bylo objektivně zdůvodněno.	X
Evidence a inventarizace nemovitého majetku	X	X	X
Evidence a inventarizace pohledávek	X	X	X
Pořízení majetku	- Před nákupem služby proběhlo výběrové řízení dle stanovených kritérií. - Sjednaná cena odpovídala cenám v místě a čase obvyklým.	Pořízení majetku či služeb bylo nezbytné pro výkon činností ÚP ČR a bylo objektivně zdůvodněno.	X
Nákup služeb	- Před nákupem služby proběhlo výběrové řízení dle stanovených kritérií. - Sjednaná cena odpovídala cenám v místě a čase obvyklým. - Pořízení externí služby nevedlo ke zbytným duplicitním výdajům na totožné či obdobné činnosti zajišťované zaměstnanci ÚP ČR.		X
Projekty EFES a PIPS	- Sjednaná cena u mzdových nákladů a u nákupu služeb a majetku odpovídala cenám v místě a čase obvyklým, resp. maximálním cenám stanoveným v dokumentaci OPZ. - Nebyly uskutečňovány neoprávněné platby nad rámec stanoveného předmětu plnění a dohodnuté ceny.	- Stanovení konkrétních a měřitelných cílů. - Realizace projektu v souladu se specifickým cílem OPZ a dodržení harmonogramu. - Dodržení předpokládaného rozsahu aktivit. - Plnění cílových hodnot závazných indikátorů. - Udržení přínosů projektu po jeho ukončení.	X
Výkon agendy NSD a zaměstnanosti	X	X	- Mzdové náklady vedou k včasné administraci NSD dle zákona č. 500/2004 Sb., resp. vedou k plnění tzv. klíčových ukazatelů výkonnosti (viz příloha č. 1). - Nákladová efektivnost při začleňování uchazečů o zaměstnání na trh práce dle klíčových ukazatelů výkonnosti (viz příloha č. 1).

Zdroj: Vypracoval NKÚ.

Vývoj počtu bezpečnostních incidentů na ÚP ČR

Typ incidentu	2021	2022	2023	2024
Fyzické napadení	23	35	25	28
Majetková problematika	15	22	17	23
Odcizení majetku	2	1	3	2
Sexuální obtěžování	2	3	6	7
Vulgární slovní útoky	229	257	356	403
Výhrůžky	189	206	239	298
Ostatní	105	97	138	74
Celkem	565	621	784	835

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů předložených Úřadem práce ČR.

Přehled využívání portálu „Jenda“ ze strany klientů ÚP ČR

Agenda	Počet/podíl žádostí	Q4/2023	Q1/2024	Q2/2024	Q3/2024	Q4/2024	Q1/2025
Rodičovský příspěvek	Celkový počet žádostí	23 848	24 966	21 843	22 676	21 373	23 097
	Podíl žádostí podaných přes portál „Jenda“ (v %)	49,01	49,20	51,17	53,40	57,65	60,43
Příspěvek na bydlení	Celkový počet žádostí	X	56 313	46 507	47 387	44 322	59 148
	Podíl žádostí podaných přes portál „Jenda“ (v %)	X	32,19	34,04	35,35	37,56	39,97
Přídavek na dítě	Celkový počet žádostí	X	60 281	63 169	56 333	67 245	56 551
	Podíl žádostí podaných přes portál „Jenda“ (v %)	X	29,76	26,89	30,93	28,22	35,62
Evidence uchazečů o zaměstnání	Celkový počet žádostí	X	X	X	X	X	132 477
	Podíl žádostí podaných přes portál „Jenda“ (v %)	X	X	X	X	X	35,17
Podpora v nezaměstnanosti	Celkový počet žádostí	X	X	X	X	X	94 242
	Podíl žádostí podaných přes portál „Jenda“ (v %)	X	X	X	X	X	37,04

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle odpovědi ÚP ČR na žádost NKÚ o informace.

Průměrná doba administrace a chybovost žádostí o zprostředkování zaměstnání a žádostí o podporu v nezaměstnanosti

Agenda	Způsob podání žádosti	Průměrná doba zpracování žádostí (dny)			Žádost s výzvou k doložení rozhodných skutečností (počet; podíl)		
		Leden 2025	Únor 2025	Březen 2025	Leden 2025	Únor 2025	Březen 2025
Zprostředkování zaměstnání	Asistované podání na ÚP ČR – „Jenda“	10,86	9,49	8,21	2 261 (6 %)	1 353 (6 %)	925 (4 %)
	„Jenda“ online	15,85	14,09	13,16	6 053 (29 %)	3 983 (32 %)	3 362 (28 %)
Podpora v nezaměstnanosti	Asistované podání na ÚP ČR – „Jenda“	21,99	20,26	17,64	1 666 (6 %)	708 (4 %)	567 (3 %)
	„Jenda“ online	26,15	24,61	22,13	4 072 (25 %)	2 209 (24 %)	1 816 (21 %)

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle odpovědi ÚP ČR na žádost o podklady.